सत्यमेव जयते

MAHARASHTRA STATE COMMISSION FOR WOMEN

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग

ANNUAL REPORT

वार्षिक अहवाल

YEAR 2022—2023

सन २०२२-२०२३

THIRTIETH YEAR

तिसावे वर्ष

Office

कार्यालय

Gruhnirman Bhavan, Mezzanine Floor, Bandra (East), Mumbai 400 051.

गृहनिर्माण भवन, पोटमाळा, वांद्रे (पूर्व), मुंबई ४०० ०५१.

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग

वार्षिक अहवाल

सन २०२२-२०२३

तिसावे वर्ष

कार्यालय
गृहनिर्माण भवन, पोटमाळा, वांद्रे (पूर्व), मुंबई ४०० ०५१.

आरजी ४३५–१

अनुक्रमाणिका

अ. क्र.	तपशील	पृष्ठ क्र.
१.	महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग सदस्य मंडळ २०२२-२३	५
२.	प्रस्तावना, आयोगाची रचना, आयोगाची कार्य	५
३.	आयोगाचे अधिकार, आर्थिक तरतुद, आयोगाच्या बैठका	६
४.	सन २०२२-२०२३ या वर्षातील आयोगामार्फतचा कार्यक्रमांचा तपशील	७ ते ९
५.	महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग कार्यालयातील समुपदेशन व विधी शाखेतील वर्षनिहाय प्रकरणाचा तपशील.	९
६.	लेखा परीक्षण अहवाल	११ ते ३८

INDEX

Sr. No.	Details	Page No.
1.	Board of Members	41
2.	Introduction, Constitution of the Commission, Functions of the Commission, Powers of Commission	42
3.	Financial Provision	43
4.	Meetings of the Commission	43
5.	Particulars of programs organized by Commission	43 to 46
6.	Yearwise details of matters in counselling and Legal Department in office of Maharashtra State Commission of Women	46
7.	Acknowledgement	47
8.	Internal audit and AG Audit	48 to 73

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग सदस्य मंडळ - २०२२ - २०२३

अ.क्र.	नाव	पद	कार्यकाल
१	श्रीमती रुपाली चाकणकर	अध्यक्षा	१.४.२०२२ ते ३१.०३.२०२३
२	ॲड. श्रीमती गौरी नारायणदास छाब्रिया	सदस्या	१.४.२०२२ ते ३१.०३.२०२३
३	ॲड. श्रीमती संगीता चव्हाण	सदस्या	१.४.२०२२ ते ३१.०३.२०२३
४	कु. सुप्रदा फातर्पेकर	सदस्या	१.४.२०२२ ते ३१.०३.२०२३
५	श्रीमती दीपिका संजय चव्हाण	सदस्या	१.४.२०२२ ते ३१.०३.२०२३
६	श्रीमती आभा विजयकुमार पांडे	सदस्या	१.४.२०२२ ते ३१.०३.२०२३
७	श्रीमती उत्कर्षा रुपवते	सदस्या	१.४.२०२२ ते ३१.०३.२०२३
८	श्री. रजनीश सेठ , भा. पो. से. पोलीस महासंचालक	पदसिद्ध सदस्य	१.४.२०२२ ते ३१.०३.२०२३
९	श्रीमती अनिता पाटील (भा.व.से.)	सदस्य-सचिव (पूर्ण वेळ)	१.४.२०२२ ते २१.४.२०२२
१०	श्रीमती श्रद्धा जोशी (भा.रा.से.)	सदस्य-सचिव (अ.का.)	२१.४.२०२२ ते ३१.०३.२०२३

वार्षिक अहवाल २०२२ - २०२३

१. प्रस्तावना -

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोगाचा सन २०२२ - २०२३ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल सादर करताना मला आनंद होत आहे. स्वातंत्र्योत्तर राष्ट्राच्या विकासात समाजातील सर्व स्तराचा सहभाग असावा यासाठी, संविधानाच्या शिल्पकारांनी समाजातील सर्व थरातील लोकांसाठी संविधानात विविध तरतुदी केल्या आहेत. महिलांच्या दर्जाचे रक्षण करण्याची सुनिश्चिती करण्यासाठी भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद १४, १५ आणि १६ द्वारे हमी देण्यात आलेले मूलभूत हक्क मिळवून देण्यास चालना देण्याच्या आणि विशेषतः समाजातील महिलांचा दर्जा व प्रतिष्ठा सुधारण्यासाठी संविधानाच्या अनुच्छेद ३८, ३९, ३९-क आणि ४२ मध्ये स्थापित केलेल्या तत्त्वांना साकारण्याच्या ध्येयाने महाराष्ट्र शासनाने १९९३ यावर्षी राष्ट्रीय महिला आयोगाच्या धर्तीवर महाराष्ट्र राज्य महिला आयोगाची स्थापना केली. संविधानाने महिलांना दिलेल्या अधिकारांविषयी महिलांमध्ये जागृती घडवून आणण्यात आयोग नेहमीच अग्रेसर राहिला आहे. या प्रयत्नात आयोगाने शासनाची व इतर स्वयंसेवी संघटनांची मदत घेऊन हे कार्य सुरू ठेवले आहे.

२. आयोगाची रचना :

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग अधिनियम, १९९३ याचे कलम ३(२) नुसार आयोगामध्ये महिलांच्या कार्याला वाहून घेतलेली एक स्त्री अध्यक्ष म्हणून तसेच सहा मानद सदस्यांचा अंतर्भाव असेल अशी तरतूद आहे. त्यापैकी अनुसूचित जातीच्या व अनुसूचित जमातीच्या व्यक्तींमधून किमान एक सदस्य असेल. पोलीस महासंचालक हे आयोगाचे पदसिद्ध सदस्य असतील तर राज्य शासनाने नामनिर्देशित केलेल्या अखिल भारतीय सेवेच्या महिला अधिकारी आयोगाच्या सदस्य-सचिव असतील.

३. आयोगाची कार्ये :

महिलांना संरक्षण देण्यासाठी आणि महिलांशी संबंधित अधिनियम यामध्ये आवश्यक त्या सुधारणा सुचवणे तसेच विधीविधानाच्या अंमलबजावणीतील त्रुटींबाबत, शासनाला अहवाल सादर करणे, महिलांचे संरक्षण करणाऱ्या अधिनियमांच्या उल्लंघनाबाबतीत समुचित न्यायाधिकरणाकडे तक्रार दाखल करणे. न्यायालय, लोक न्यायालय व न्यायालयीन गुप्त चौकशीस उपस्थित राहणे व आयोगाची मते मांडणे. गरीब पीडित महिलांवर झालेल्या अन्यायविरुद्ध योग्य ती कार्यवाही करण्यासाठी अशा गरीब पीडित महिलांना मोफत कायदेशीर सल्ला

व मार्गदर्शन देणे, महिलांवरील अन्याय, हुंडाबळी, लैंगिक छळवणूक, इत्यादी प्रकरणात चौकशी करणे, पोलीस कारवाईचा पाठपुरावा करणे व आवश्यक असल्यास त्या प्रकरणात अन्वेषण करणे. महिलांच्या सामाजिक - आर्थिक विकासाच्या नियोजन प्रक्रियेत सहभागी होणे, त्यात मतदान करणे व सल्ला देणे.महिलांचा सर्वांगीण विकास, तंत्रज्ञान, व्यवसायातून होणारे रोग, शैक्षणिक सुविधांचा अभाव, समान व किमान वेतन, कुटुंबाकडून होणारी छळवणूक, कामाच्या ठिकाणी होणारी लैंगिक छळवणूक, इत्यादींचा अभ्यास करणे आणि महिलांसाठी धोरण तयार करण्याबाबत शासनाला सूचना करणे. सुधारगृहे, तुरुंग व महिलांच्या संस्थांची पाहणी करणे व अशा पाहण्यातून दिसून आलेल्या त्रुटींसाठी सुधारात्मक कार्यवाही सुचवणे.

४. आयोगाचे अधिकार :

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग अधिनियम, १९९३ यांच्या कलम १२ (२) अन्वये आयोगाला पुढील अधिकार देण्यात आले आहेत -

महिलांच्या सर्वांगीण विकासाची परिणामकारक अंमलबजावणी सुनिश्चित करण्यासाठी सरकारने महिलांकरता आयोगाला संविधानिक दर्जा व स्वायत्तता दिली आहे. पुढील बाबतीत आयोगाला दिवाणी न्यायालयात प्रयोज्य होतील असे अधिकार देण्यात आले आहेत, त्या बाबी अशा कोणत्याही न्यायालयाकडून किंवा कार्यालयाकडून कोणत्याही सरकारी अभिलेखाची मागणी करणे. साक्षीदारांची व दस्तऐवजांची तपासणी करण्यासाठी आदेश काढणे जर कोणत्याही प्रकरणात चौकशी करणे आवश्यक असेल तर संबंधित व्यक्तीला आपल्यापुढे साक्ष देण्यासाठी उपस्थित राहण्यास भाग पाडण्याचे अधिकार आयोगाला आहेत. कोणत्याही कार्यालयांमधून कोणतीही कागदपत्रे मागवण्याचे अधिकार, महिलांबाबतीत कोणत्याही प्रश्नांची तपशिलावर चौकशी करण्यासाठी राज्य शासनाच्या किंवा केंद्र सरकारच्या कोणत्याही अधिकाऱ्याची नेमणूक करणे असे अधिकार आयोगाला आहेत.

५. आर्थिक तरतूद

राज्य शासनाकडून आर्थिक वर्ष सन २०२२-२३ साठी रु. ५२८.३३ लाख प्राप्त झाले आहेत, त्यापैकी वेतनाकरिता रु. ३०५.५६ लक्ष व वेतनेतर बाबीकरिता रु. २२२.७७ लक्ष प्राप्त झाले आहे. या तरतुदीतून आयोग कर्मचारी वेतन, सदस्यांचे मानधन, प्रवास भत्ते, वाहन, आयोगाने आयोजित केलेल्या बैठका, कार्यशाळा व चर्चासत्र, प्रशिक्षण कार्यक्रम व आयोगाच्या इतर उपक्रमांवर हा खर्च करण्यात आला आहे. लेखापरीक्षक व महालेखाकार यांचा अंतर्गत लेखापरीक्षा अहवाल जोडपत्र 'अ' नुसार सादर केले.

६. आयोगाच्या बैठका -

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोगाच्या सदस्य मंडळाच्या सन २०२२-२३ या वर्षातील झालेल्या बैठकांचा तपशील (इतिवृत्त नोंदवही नुसार)

अ.क्र.	बैठकीचा तपशील	संख्या
१	१३.०१.२०२३	१

७. सन २०२२ -२०२३ या वर्षातील आयोगामार्फत घेण्यात आलेल्या कार्यक्रमांचा तपशील

(१) आयोगाच्या कायद्यानुसार नागपूर मध्यवर्ती कारागृह जिल्हा महिला कारागृह नागपूर येथे भेट दिली.

दिनांक १२.०४.२०२२ रोजी नागपूर मध्यवर्ती कारागृह जिल्हा महिला कारागृह, नागपूर येथे आयोगाच्या माननीय सदस्य श्रीमती आभा पांडे यांनी भेट दिली. सदर कारागृह भेट व तपासणीदरम्यान मा.सदस्या, महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग यांनी कारागृह अधीक्षक, तेथील अधिकारी कर्मचारी, सेवाभावी संस्था यांच्या समवेत महिला बंदीशी संवाद साधून त्यांच्या अडीअडचणी जाणून घेतल्या व त्यांचे मनोबल वाढवण्याचा आणि त्यांना आधार देण्याचा प्रयत्न केला. तसेच कारागृहातील महिला बंदींना देण्यात येणाऱ्या अन्नपदार्थ जीवन सर्वपोषकतत्त्वयुक्त व समतोल आहेत की नाही याबाबत पाहणी व तपासणी केली गेली.

(२) आरोग्य वारी :-

महाराष्ट्र राज्याला वारकरी संप्रदायामुळे समृद्ध, सांस्कृतिक वारसा लाभला आहे. संतांनी आपल्या जनजागृती कार्याच्या माध्यमातून महाराष्ट्र राज्यात आध्यात्मिक लोकशाही स्थापन केली आहे. वारी ही महाराष्ट्रातील एक सांस्कृतिक परंपरा आहे. धर्म,जाती, पंथ, लिंग या पलीकडे जाऊन सर्व समावेशक समाजामध्ये तयार करण्याचे कार्य संतांनी केले आहे. आषाढी व कार्तिकी वारीच्या निमित्ताने वारकरी महाराष्ट्राच्या कानाकोपऱ्यातून दाखल होत असतात, या वारकऱ्यांमध्ये सहभागी होणाऱ्या महिलांची संख्या लक्षणीय असते. आषाढी वारी मधील महिलांची सुरक्षितता व आरोग्य केंद्रस्थानी ठेवून आरोग्यवारीचा शुभारंभ दिनांक १९.०६.२०२२ रोजी जिल्हा पुणे येथे पार

पडला. महाराष्ट्र राज्य महिला आयोगामार्फत दिनांक २४ व २५ जून २०२२ पर्यंत आषाढी एकादशी निमित्त आरोग्य वारीच्या अनुषंगाने मा. अध्यक्षा यांनी महिलांच्या सुरक्षिततेच्या व आरोग्याच्या दृष्टीने मूलभूत सुविधा उपलब्ध करून देण्यात आल्या असले बाबत सदर व्यवस्थेची पाहणी केली.

(३) अंतर्गत तक्रार निवारण समिती सक्षमीकरणाबाबत आयोजित आढावा बैठक (स्थळ : महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग कार्यालय)

कामाच्या ठिकाणी महिलांचे लैंगिक छळापासून संरक्षण (प्रतिबंध, मनाई व निवारण) अधिनियम २०१३ नुसार मा. अध्यक्षा यांनी दिनांक ४/८/२०२२ रोजी दुपारी २:३० वाजता राज्य महिला आयोग कार्यालयात अंतर्गत तक्रार निवारण समिती (ICC) सक्षमीकरणाबाबत आढावा बैठक आयोजित करण्यात आली. सदर आढावा बैठकीसाठी मा. कामगार आयुक्त, मुंबई, सचिव, उद्योग संचालनालय, मुंबई, संचालक, औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संचालनालय, मुंबई, रजिस्टर ऑफिस कंपनीचे प्रतिनिधी, मुंबई आणि श्रीमती अनघा सरपोतदार, (POSH तज्ञ साधन) उपस्थित होते.

(४) अंतर्गत तक्रार निवारण समिती सक्षमीकरणाबाबत आयोजित आढावा बैठक (स्थळ : महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग कार्यालय)

महिलांविषयक प्रश्न अधिक सक्षमपणे हाताळण्याकरिता महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग आणि पोलीस प्रशासन यांच्यातील समन्वय अधिक दृढ व्हावेत, याकरिता दिनांक ५ ऑगस्ट २०२२ रोजी दुपारी १२:३० वाजता मा. अध्यक्षा यांच्या दालनात बैठक आयोजित करण्यात आली. सदर बैठकीमध्ये महिलांचे प्रश्न अधिक सक्षमपणे हाताळण्यासंदर्भात तसेच पीडित महिलांना पोलिसांकडून मदत व सहकार्य मिळण्याच्या दृष्टीने आयोग व पोलीस यंत्रणा यांचा समन्वय अधिक सक्षम होण्याच्या अनुषंगाने चर्चा करण्यात आली.

(५) मानवी तस्करीतील तंत्रज्ञानाचा वापर आणि गैरवापर या विषयावर परिसंवाद (स्थळ- सह्याद्री राज्य अतिथिगृह) :

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग व TCTG (The Counter Trafficking Group) यांच्या संयुक्त विद्यमाने दिनांक १२ ऑगस्ट २०२२ रोजी सह्याद्री राज्य अतिथी गृह, मुंबई येथे "मानवी तस्करीतील तंत्रज्ञानाचा वापर आणि गैरवापर (Use and Abuse of Technology in Human Trafficking)" या विषयावर परिसंवाद आयोजित करण्यात आला होता. सदर परिसंवादासाठी मा.अध्यक्षा राष्ट्रीय महिला आयोग, नवी दिल्ली, श्री विरेंद्र मिश्रा, ए.आय.जी/ एस. आय.एस.एफ, भोपाळ, म. प्र., श्री. दीपक पांडे, विशेष पोलीस महानिरीक्षक, महिला व बाल अपराध प्रतिबंध विभाग, मुंबई प्रतिनिधी उपस्थित होते. सदर कार्यक्रमास मा. अध्यक्षा,मा.सदस्या, सदस्य सचिव उपस्थित होते.

(६) जिल्हा रायगड येथे पोषण पंचायत या विषयावर चर्चात्मक कार्यक्रम घेण्यात आला :-

सन २०१८ पासून सप्टेंबर महिन्यात सर्व भागधारकांसोबत एकत्रितपणे राष्ट्रीय पोषण दिन म्हणून साजरा केला जातो. भारत देश कुपोषण मुक्त करण्याचा माननीय पंतप्रधान यांचा दृष्टिकोन आहे. पोषण दिन साजरा करण्यासाठी संपूर्ण महिनाभर देशभरात पोषण आहाराविषयी उपक्रम राबविले जातात. महाराष्ट्र राज्य महिला आयोगामार्फत जिल्हा रायगड येथे दिनांक १६/०९/२०२२ रोजी जन सुनावणी दरम्यान "पोषण पंचायत" या विषयावर चर्चात्मक कार्यक्रम घेण्यात आला.

(७) Opening of Legal Aid clinic चे उद्घाटन कार्यक्रम :-

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग व जिल्हा विधी सेवा प्राधिकरण, मुंबई उपनगर यांच्या संयुक्त विद्यमाने लीगल एड क्लिनिक उद्घाटन कार्यक्रम सह्याद्री राज्य अतिथी गृह, मलबार हिल, मुंबई येथे दिनांक १८/११/२०२२ रोजी आयोजित करण्यात आला. सदर Legal Aid Clinic चे उद्घाटन मा. श्री मंगल प्रभात लोढा, मा. मंत्री, महिला व बालविकास व श्रीमती रेखा शर्मा, मा.अध्यक्षा राष्ट्रीय महिला आयोग, नवी दिल्ली यांच्या हस्ते डिजिटल स्वरूपात करण्यात आले. राज्य महिला आयोग कार्यालयात पीडित महिलांना कायदेविषयक सल्ला व मार्गदर्शन तात्काळ मिळावे, याकरिता महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग कार्यालयात Legal Aid Clinic दिनांक १८/ ११/२०२२ पासून सुरू करण्यात आले. सदर कार्यक्रमास मा.ना. श्रीमती नीलम गोऱ्हे, महाराष्ट्र विधान परिषदेचे उपसभापती, मा. श्रीमती स्वाती चौहान मॅडम, मा. अध्यक्षा, जिल्हा विधी सेवा प्राधिकरण, मुंबई उपनगर, मा. श्री. दिनेश सुराणा, सदस्य-सचिव, महाराष्ट्र विधी सेवा प्राधिकरण आयोगाच्या माननीय अध्यक्षा रूपाली चाकणकर, मा.सदस्या, ॲड. गौरी छाब्रिया, ॲड. संगीता चव्हाण, मा. सदस्य सचिव, श्रीमती श्रद्धा जोशी आणि आयोगातील अधिकारी व कर्मचारी अशी एकूण ११५ जणांची उपस्थिती होती.

(८) Anti Human Trafficking या विषयावर परिसंवाद

राष्ट्रीय महिला आयोग, नवी दिल्ली, महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग, मुंबई आणि महाराष्ट्र पोलीस यांच्या संयुक्त विद्यमाने दिनांक १६/१२/२०२२ रोजी पोलीस आयुक्त कार्यालय, क्रॉफर्ड मार्केट, मुंबई येथे "Anti Human Trafficking" या विषयावर परिसंवादाचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर परिसंवादासाठी मा. अध्यक्षा, राष्ट्रीय महिला आयोग, नवी दिल्ली, श्री दीपक पांडे, विशेष पोलीस महानिरीक्षक, महिला व बाल अपराध प्रतिबंध विभाग, मुंबई उपस्थित होते. सदर कार्यक्रमास मा.अध्यक्षा,राज्य महिला आयोग व अधिकारी/ कर्मचारी उपस्थित होते.

(९) दिनांक ३ जानेवारी २०२३ रोजी क्रांतीज्योती श्रीमती सावित्रीबाई फुले यांच्या जयंतीनिमित्त महिलांसाठी Free Health Checkup चे आयोजन करण्यात आले.

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग आणि Lions International District ३२३१-A१ यांच्या संयुक्त विद्यमाने क्रांतीज्योती सावित्रीबाई फुले यांच्या जयंतीनिमित्त महिलांकरिता Free Health Checkup चे आयोजन आयोग कार्यालयातील सभागृहात दिनांक ३ जानेवारी २०२३ रोजी करण्यात आले. सदर कार्यक्रमास डॉ. सागर मुंदडा, मानसोपचार तज्ञ यांनी "मेंटल हेल्थ" या विषयावर आणि डॉ. विकास गुप्ता कर्करोग तज्ञ यांनी "ब्रेस्ट कॅन्सर" या विषयावर माहिती दिली व योग्य काळजी घेण्याबाबतचे मार्गदर्शन केले. तसेच Eye check up, Osteoporosis, Blood Sugar व General Body checkup याकरिता डॉक्टर व कर्मचारी यांची व्यवस्था lions International district ३२३१-A१ या कार्यालयामार्फत करण्यात आली. सदर कार्यक्रमासाठी म्हाडा, माविम, विमा संचालनालय व स्वयंसेवी संस्थेचे प्रतिनिधी उपस्थित होते.

(१०) दिनांक १३.१.२०२३ रोजी महिलांच्या मानवी हक्कांच्या संरक्षणावर आयोग कार्यालयात संवादात्मक चर्चासत्राचे आयोजन.

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग व राष्ट्रीय मानव हक्क आयोग, नवी दिल्ली यांच्या संयुक्त विद्यमाने **महिलांच्या मानवी हक्कांच्या संरक्षणावर** संवादात्मक चर्चासत्राचे आयोजन आयोग कार्यालयात दिनांक १३.१.२०२३ रोजी करण्यात आले. सदर कार्यक्रमास प्रमुख वक्त्ये म्हणून श्री. ज्ञानेश्वर मुळये माजी सचिव परराष्ट्र मंत्रालय यांनी महिला हक्कांमधील गंभीर त्रुटी आणि उल्लंघने, मानवी हक्क मानकांच्या संदर्भात आणि लिंगभेदाच्या अनुषंगाने शाश्वत उपाय या विषयी मार्गदर्शन केले. सदर कार्यक्रमांस आयोगाच्या मा. अध्यक्षा, श्रीमती रुपाली चाकणकर, सदस्या ॲड. गौरी छाब्रिया, ॲड. संगिता चव्हाण, श्रीमती उत्कर्षा रुपवते आणि आयोगातील अधिकारी / कर्मचारी, महिला आर्थिक विकास महामंडळ, स्वयंसेवी संस्थांचे प्रतिनिधी, Law Students व म्हाडाचे अधिकारी / कर्मचारी अशी एकूण ६० जणांची उपस्थिती होती.

(११) महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग कार्यालयाचा ३० वा वर्धापन दिन.

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग कार्यालयाचा ३० वा वर्धापन दिन सोहळा दिनांक २५ जानेवारी २०२३ रोजी सह्याद्री राज्य अतिथीगृह, मलबार हिल, मुंबई येथे आयोजित करण्यात आला. सदर कार्यक्रमाचे औचित्य साधून राजकारण,समाजकारण आणि प्रशासन अशा क्षेत्रात महिलांसाठी भरीव कार्य करणाऱ्या व्यक्तींना यावेळी पुरस्कार देऊन सन्मानित करण्यात आले. सदर कार्यक्रमासाठी मा.श्री दादाजी भुसे मंत्री, बंदरे आणि खनिकर्म प्रमुख पाहुणे म्हणून उपस्थित होते. तसेच आयोगाच्या अध्यक्षा, श्रीमती रूपाली चाकणकर व आयोगाच्या सदस्य सचिव, श्रीमती श्रद्धा जोशी आणि आयोगातील अधिकारी व कर्मचारी उपस्थित होते.

(१२) जनसुनावणी विविध जिल्हे :-

महाराष्ट्र राज्यातील अनेक महिलांना मुंबई येथे पोहोचणे शक्य होत नाही. महिलांना त्यांच्या तक्रारीबाबत स्थानिक स्तरावर आपले म्हणणे मांडण्याकरिता "महिला आयोग आपल्या दारी" या उपक्रमाद्वारे खालील जिल्ह्यात जनसुनावणी घेण्यात आलेली आहेः-

		केसेस
औरंगाबाद -	दि. २६/४/२०२२	५८
पालघर -	दि. ११/५/२०२२	८२
पुणे -	दि. १९/७/२०२२	९१
पुणे शहर-	दि. २०/७/२०२२	८८
पिंपरी चिंचवड-	दि. २१/७/२०२२	१०२
रायगड -	दि. १६/९/२०२२	७६
सोलापूर -	दि. २९/११/२०२२	८१
उस्मानाबाद -	दि. ३०/११/२०२२	६३
अहमदनगर -	दि. २८/२/२०२३	१५२

बीड -	दि. १/३/२०२३	५२
जालना -	दि. २/३/२०२३	११४
परभणी -	दि. ३/३/२०२३	१०९

(१३) जागतिक महिला दिन :-

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग कार्यालयामार्फत जागतिक महिला दिन दिनांक ०८ मार्च २०२३ रोजी बालगंधर्व रंगमंदिर, मुंबई येथे आयोजित करण्यात आला. जागतिक महिला दिनाचे औचित्य साधून समाजामध्ये आपले कार्य कर्तृत्व सिद्ध करणाऱ्या आपल्या कार्यामुळे समाजामध्ये वेगळा ठसा उमटवणाऱ्या तसेच आपल्या कामामुळे इतर महिलांना प्रेरित करणाऱ्या अशा प्रतिभावंत महिलांना सन्मानित करण्यात आले. सदर कार्यक्रमास प्रमुख अतिथी म्हणून खासदार मा.ना.श्री शरदचंद्रजी पवार उपस्थित होते. तसेच आयोगाच्या मा. अध्यक्षा श्रीमती रूपाली चाकणकर व आयोगाच्या मा. सदस्य सचिव, श्रीमती श्रद्धा जोशी आणि आयोगातील अधिकारी व कर्मचारी अशी एकूण ९०० जणांची उपस्थिती होती.

८. महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग कार्यालयातील समुपदेशन व विधी शाखेतील वर्षनिहाय प्रकरणांचा तपशील.

	(अ) एकूण मागील प्रलंबित तक्रारी	(ब) एकूण नोंद झालेल्या तक्रारी	(अ +ब) = एकूण तक्रारी	निकाली निघालेल्या तक्रारी
वैवाहिक समस्या	२३७४	२८१९	५१९३	२८४१
न्यायालयीन प्रलंबित दावा	००	००	००	००
हुंडाबळी	००	००	००	००
सामाजिक समस्या बलात्कार इत्यादी	१६५९	२८०३	४४६२	३०२०
मालमत्तेविषयी समस्या	३२३	९०९	१२३२	८८८
कामाच्या ठिकाणी होणारा लैंगिक छळ	३३	३७	७०	२०
कामाच्या ठिकाणी होणारा छळ	४०२	५४८	९५०	५२५
इतर	१०७५	३०३०	४१०५	२८७८
	५८६६	१०१४६	१६०१२	१०१७२

प्रलंबित असलेल्या ५८४० तक्रारी निकाली काढण्यात आलेल्या आहेत.

९. आभार :

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग गेल्या तीस वर्षांपासून कार्य करीत आहे. या कालावधीत अंमलात आणलेल्या सामाजिक कार्यक्रमांच्या बाबतीत आयोगाचे अधिकारी व कर्मचारी यांनी प्रामाणिकपणे आपले कार्य पार पाडले आहे. महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग आपल्या कर्मचारी वर्गाच्या मदतीने आणि शासनाने पुरविलेल्या निधीतून महिलांशी संबंधित शासनाच्या धोरणांची अंमलबजावणी करण्यासाठी सर्व प्रयत्न करीत आहे. आढावा वर्षाच्या कालावधीत, राज्याचे माननीय मुख्यमंत्री, मंत्रिमंडळातील इतर मंत्री आणि वेगवेगळ्या विभागांचे सचिव यांनी आपले मौल्यवान सहकार्य व मार्गदर्शन देऊन आयोगाच्या कामकाजाला गती दिली आहे. त्याबद्दल राज्य महिला आयोग त्यांचा आभारी आहे.

सदस्य सचिव अध्यक्ष,

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग.

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग

दि.३१ मार्च, २०२३ या दिवशी असलेला ताळेबंद

(रक्कम रुपयात)

तपशील	सूची	३१.०३.२०२३ रोजी रु.	३१.०३.२०२२ रोजी रु.
१. निधीचा स्त्रोत			
अ) भांडवल निधी		-	-
ब) राखीव व अधिशेष	३	(१४,९४,१३,२७२)	(१०,६८,४९,८८७)
एकूण		**(१४,९४,१३,२७२)**	**(१०,६८,४९,८८७)**
२. निधीचा वापर			
स्थायी मालमत्ता	४	१,४९,३२,२४१	१,४९,३२,२४१
ढोबळ गट		१,१३,३५,२३७	१,०६,११,३७२
वजा : संचित घसारा		**३५,९७,००४**	**४३,२०,८६९**
३. चालू मालमत्ता, कर्जे व अग्रिम			
अ) हातातली रोकड व बँकेतील शिल्लक रक्कम	५	१०,८६,५३१	७,४२,९९८
ब) ठेवी	६	१,८४,७३०	१,३४,७३०
क) कर्जे व अग्रिमे	७	७२,२०,५४३	७८,६८,५५८
एकूण		**८४,९१,४०४**	**८७,४६,२८६**
वजा : चालू दायित्वे व तरतुदी			
अ) चालू दायित्वे	८	८४,६९,६२६	६०,५९,३७३
ब) तरतुदी	९	१५,३०,३२,०५४	११,३८,५७,६६९
एकूण		**१६,१५,०१,६८०**	**११,९९,१७,०४२**
निव्वळ चालू मालमत्ता		**(१५,३०,१०,२७६)**	**(११,११,७०,७५६)**
एकूण नियोजित निधी		**(१४,९४,१३,२७२)**	**(१०,६८,४९,८८७)**

वित्तीय विवरणाचा भाग असलेली महत्वपूर्ण लेखा धोरणे आणि टिप्पण्यां १ ते १९

आमचे समदिनांकाचे अहवालानुसार

करिता आर. ओ. पांडे आणि असोसिएटस

सनदी लेखापाल

एफआरएन – १३४४५५-डब्ल्यू

सी.ए. आर.ओ. पांडे

प्रोप्रायटर

सभासदक्र. १४८४३९

ठिकाण : मुंबई

दिनांक : जानेवारी २९, २०२४

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोगाकरिता आणि यांच्यावतीने

(सदस्य सचिव) (लेखा अधिकारी)

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग

दि. ३१ मार्च, २०२३ या दिवशी संपलेल्या वर्षाचे उत्पन्न व खर्चाचे विवरण

(रक्कम रुपयात)

तपशील	सूची	३१.०३.२०२३ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी	३१.०३.२०२२ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी
		रु.	रु.
उत्पन्न			
प्राप्त अनुदान	१०	३,६२,९३,०००	३,१३,०६,३३०
अन्य उत्पन्न	११	६,५१,६९०	८,९८,७९९
एकूण उत्पन्न		**३,६९,४४,६९०**	**३,२२,०५,१२९**
खर्च			
कर्मचारी लाभ खर्च	१२	२,१९,४७,७४२	२,०३,४७,४७५
प्रशासकीय खर्च	१३	२,९२,३७,३७०	२,२८,४२,१५२
कार्यक्रम खर्च	१४	२५,६६,४१५	१४,४९,४४१
घसारा	१५	७,२३,८६५	९,२७,४९१
एकूण खर्च		**५,४४,७५,३९२**	**४,५५,६६,५५९**
आधीच्या कालावधीच्या समायोजनापूर्वी उत्पन्नापेक्षा जास्त खर्च		**१,७५,३०,७०२**	**१,३३,६१,४३०**
गतकालीन खर्च / (उत्पन्न)	१६	२,५०,३२,६८४	१,००,०००
राखीव निधीला आणि अधिशेषाला अंतरित केलेली अधिक रक्कम / उणे रक्कम		**४,२५,६३,३८६**	**१,३४,६१,४३०**

वित्तीय विवरणाचा भाग असलेली महत्वपूर्ण लेखा धोरणे आणि टिप्पण्यां १ ते १९

आमचे समदिनांकाचे अहवालानुसार

करिता आर. ओ. पांडे आणि असोसिएटस

सनदी लेखापाल

एफआरएन – १३४४५५-डब्ल्यू

सी.ए. आर.ओ. पांडे

प्रोप्रायटर

सभासद क्र. १४८४३९

ठिकाण : मुंबई

दिनांक : जानेवारी २९, २०२४

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोगाकरिता आणि यांच्यावतीने

(सदस्य सचिव)

(लेखा अधिकारी)

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग

दि.३१ मार्च, २०२३ या दिवशी लेख्यांचा भाग असणारी टिप्पणी प्राप्ती व प्रदान खाते

खाते शीर्ष	३१.०३.२०२३ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी	खाते शीर्ष	३१.०३.२०२२ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी
आरंभीच शिल्लक			
हातातील शिल्लक रक्कम	१०,१००		
बँकेतील शिल्लक	७,३२,८९८		
कार्य चालनातून प्राप्त राशी		चालू देयके	
प्राप्त वेतन अनुदान	३,०५,५६,०००	स्थापना खर्च	२,१९,४७,७४२
वेतन अनुदानाशिवाय अन्य प्राप्त	२,२२,७७,०००	प्रशासकीय खर्च	५,४२,७०,०५४
प्राप्त माहिती अधिकार शुल्क	-	कार्यक्रम खर्च	२५,६६,४१५
व्याज उत्पन्न	४,४८,६७५	महसूल अनुदान परतावा	१,६५,४०,०००
अन्य उत्पन्न	९६,२५०	शासनास अदा केलेले माहिती अधिकार शुल्क	-
		चालू नसलेली देयके	
कार्य चालनाखेरीज अन्य बाबींतून प्राप्त राशी		कर्जे आणि अग्रिमे	(६,४८,४१५)
चालू दायित्वे	२४,१०,२५४	इतर देयके (निर्दिष्ट करा)	(५६,७६५)
तरतुदी	३,९१,७४,३८५		
		अंतिम शिल्लक	
		हातातील शिल्लक रक्कम	३,०३५
		बँकेतील शिल्लक	१०,८३,२२६
एकूण रक्कम	**९,५७,०५,५६२**	**एकूण रक्कम**	**९,५७,०५,५६२**

आमचे समदिनांकाचे अहवालानुसार

करिता आर. ओ. पांडे आणि असोसिएटस
सनदी लेखापाल
एफआरएन – १३४४५५-डब्ल्यू

सी.ए. आर.ओ. पांडे
प्रोप्रायटर
सभासद क्र. १४८४३९
ठिकाण : मुंबई
दिनांक : जानेवारी २९, २०२४

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोगाकरिता आणि यांच्यावतीने

(सदस्य सचिव) (लेखा अधिकारी)

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग

टिप्पणी क्र. १ – सामान्य माहिती

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग (MSCW) १९९३ च्या महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक XV च्या नियम आणि तरतुदीनुसार २५ जानेवारी १९९३ रोजी अस्तित्वात आला. हा कायदा समाजातील महिलांचा दर्जा आणि प्रतिष्ठा सुधारण्यासाठी, स्त्रियांना अपमानास्पद वागणूक देणाऱ्या प्रथांचे अन्वेषण करण्यासाठी आणि त्याविरुद्ध योग्य उपाययोजना सूचवण्यासाठी, स्त्रियांना प्रभावित करणाऱ्या कायद्यांची प्रभावीपणे देखरेख करण्यासाठी आणि अंमलबजावणी करण्यासाठी आणि संबंधित किंवा प्रासंगिक बाबींमध्ये समाजातील स्त्रियांची स्थिती आणि प्रतिष्ठा सुधारणे आणि उन्नत करणे अशा संबंधित सर्व बाबींमध्ये सरकारला सल्ला देण्यासाठी प्रयत्न करतो.

आयोग ही एक वैधानिक संस्था आहे, आयोगास दिवाणी न्यायालयाला लागू असलेले अधिकार पुढील आहेत : कोणत्याही न्यायालय किंवा कार्यालयाकडून सार्वजनिक दस्तऐवजाची मागणी करणे, साक्षीदारांच्या तपासणीसाठी आणि आयोगासमोर कोणत्याही प्रकरणाची चौकशी करण्यासाठी आदेश जारी करणे, स्त्रियांशी संबंधित कोणत्याही प्रश्नाची तपशीलवार चौकशी करण्यासाठी राज्य किंवा केंद्र सरकारच्या कोणत्याही अधिकाऱ्याची नियुक्ती करणे.

टिप्पणी क्र. २ – महत्त्वपूर्ण लेखा धोरणांचा सारांश

२.१ महत्वपूर्ण लेखा धोरण व वित्तीय विवरणे तयार करण्याचा पाया

आयोगाची वित्तीय विवरणपत्रे भारतातील सर्वसाधारणपणे स्वीकृत लेखा तत्त्वांनुसार (भारतीय जीएएपी) तयार करण्यात आली आहेत. "भारतीय सनदी लेखापालांच्या संस्थेने" जारी केलेल्या अनिवार्य लेखा मानकांनुसार अन्यथा नमूद केल्याशिवाय ऐतिहासिक परिव्यय पद्धतीनुसार वित्तीय विवरणपत्रे जमा आधारावर तयार केली गेली आहेत. जेथे नवीन जारी केलेले लेखा मानक सुरुवातीला स्वीकारले गेले आहे किंवा विद्यमान लेखामानकाच्या पुनरावृत्तीसाठी आतापर्यंत वापरात असलेल्या लेखाधोरणात बदल आवश्यक आहे. अशा बाबींखेरीज लेखा विषयक धोरणे सातत्याने लागू केली गेली आहेत.

२.२ अंदाजांचा उपयोग :

सर्वसामान्यपणे मान्य केलेल्या लेखा पद्धतीनुसार वित्तीय लेखे तयार करण्यासाठी ताळेबंदाच्या दिवशीचा मालमत्ता व देयता (घटनासापेक्ष देयतांसह) व ताळेबंदाच्या वर्षी संपलेल्या वर्षामध्ये झालेल्या उत्पन्न व खर्चाच्या आकड्यांचा अंदाज करणे व त्यावर परिणाम होणाऱ्या गोष्टींची गृहितके ठरवणे व्यवस्थापनाला आवश्यक असते. प्रत्यक्ष निकाल व केलेले अंदाज यामधील फरक हे ज्या कालखंडामध्ये सदर निकाल घडतात किंवा समजून येतात त्या कालखंडामध्ये ओळखले जातात. अंदाज व प्रत्यक्ष रकमा यातील फरक ज्या वेळी समजून येतो / घडतो, त्या काळात ओळखला जातो.

२.३ महसूलाची ओळख

(अ) मुदत ठेवींवरील व्याज संचित आधारावर गणले जाते.

(ब) बँकेच्या बचत खात्यांवरील व्याज बँकेद्वारे जमा केले जाते तेव्हा ते गणले जाते.

(क) कर्मचाऱ्यांचे कर्मचारी गृह कर्जावरील व्याज शासन निर्णय क्रमांक एचबीए/इंटरेस्टरेट//१०१५/पीके-२२/२०१५ दिनांक ०१.०२.२०१८ नुसार लागू असलेल्या व्याज दराच्या आधारावर गणले जाते.

२.४ स्थिर मालमत्ता, घसारा आणि अमोर्टायझेशन

(अ) स्थिर मालमत्ता ही परिव्यय उणे संचित घसारा व मालमत्तेतील नुकसान (असल्यास) या किंमतीला दाखवली जाते. वास्तविक भांडवली खर्चामध्ये मालमत्तेची किंमत, माल वाहतूक, स्थापना खर्च, शुल्क आणि कर आणि निश्चित मालमत्ता वापरासाठी तयार होईपर्यंत इतर आनुषंगिक खर्च यांचा समावेश होतो.

(ब) दृश्य मालमत्तेवरील घसाऱ्याचा हिशेब कमी केलेली किंमत या तत्वावर केला आहे व त्यासाठी आयकर कायदा, १९६१ व त्या अंतर्गत केलेले नियम यांचा वापर केला आहे.

(क) विक्री केलेल्या किंवा विल्हेवाट लावलेल्या स्थिर मालमत्तेची किंमत आणि संचित घसारा नमूद केलेल्या मूल्यांमधून काढून टाकला जातो आणि परिणामी नफा आणि तोटा उत्पन्न आणि खर्च खात्यात समाविष्ट केला जातो.

२.५ मालमत्तेची हानी

मालमत्ता (दृश्य किंवा अदृश्य) बिघडेल किंवा मालमत्तेची हानी होईल असे कोणतेही संकेत आहेत की नाही याचे मूल्यांकन प्रत्येक ताळेबंद तारखेला केले जाते. हानीचे मूल्यांकन करण्याच्या हेतूने, मालमत्तेचा जो सर्वात लहान ओळखण्या योग्य गट सतत वापरातून रोख प्रवाह निर्माण करतो, तसेच जो इतर मालमत्ता किंवा मालमत्तेच्या गटांमधून मोठ्या प्रमाणात रोख रकमेपासून स्वतंत्र असतो, तो रोख उत्पन्न करणारा एकक मानला जातो. असे कोणतेही संकेत अस्तित्त्वात असल्यास, मालमत्ता / रोख उत्पन्न करणाऱ्या घटकाच्या वसूल करण्यायोग्य रकमेचा अंदाज लावला जातो. ज्या मालमत्तेचे वहन मूल्य त्यांच्या वसूल करण्यायोग्य रकमेपेक्षा जास्त आहे त्यांच्यावर घसारा आकारुन ते मूल्य वसूल करण्यायोग्य रकमे इतके ठेवले जाते. वसूल करण्यायोग्य रक्कम मालमत्तेच्या किंवा रोख उत्पन्न करणाऱ्या घटकाच्या निव्वळ विक्री किंमत आणि वापरात असलेल्या मूल्यापेक्षा जास्त असते. वापरात असलेले मूल्य म्हणजे मालमत्तेच्या सतत वापरामुळे आणि त्याच्या उपयुक्त आयुष्याच्या शेवटी त्याची विल्हेवाट लावल्यामुळे अपेक्षित भविष्यातील अंदाजे रोख प्रवाहाचे वर्तमान मूल्य आहे. पूर्वीच्या लेखाकालावधीत मालमत्तेसाठी ओळखले जाणारे नुकसान आता अस्तित्वात नाही किंवा कमी झाले आहे असे कोणतेही संकेत आहेत की नाही याचे मूल्यांकन प्रत्येक ताळेबंद तारखेला केले जाते.

२.६ शासकीय अनुदान

व्यवस्थापकीय अनुदान

आयोगाला 'वेतन अनुदान' आणि 'वेतनेतर अनुदान' या स्वरूपात महाराष्ट्र राज्य शासनाकडून दैनंदिन प्रशासन खर्च भागवण्यासाठी व्यवस्थापकीय अनुदानाच्या स्वरुपात अनुदान मिळते. सदर अनुदाने महसूल स्वरूपातील आहेत आणि 'सरकारी अनुदानांच्या लेखा' वरील लेखा मानक (एएस) - १२ नुसार उत्पन्न आणि खर्च खात्यातील 'अन्य उत्पन्न' म्हणून मानले जातात.

२.७ कर्मचारी लाभ

रजेचे रोखीकरण

रजेच्या रोखीकरणाच्या दायित्वाची लेखा रोख आधारावर केली जाते. ही पद्धत लेखा मानक (एएस -१५) (सुधारित २००५) 'कर्मचारी लाभ अनुसार नाही' या लेखा मानकानुसार सदर लेखा 'कर्मचारी लाभ' म्हणून ॲक्चुरियल मूल्यमापनाच्या आधारे वंचित पद्धतीने करणे आवश्यक आहे.

२.८ तरतुदी, घटनासापेक्ष दायित्वे आणि घटनासापेक्ष मालमत्ता

अन्यथा नमूद केल्या शिवाय, भूतकाळातील घटनेचा परिणाम म्हणून वर्तमान दायित्वांसाठीच्या तरतुदी सामान्यतः आयोगाने लेखा तत्त्वांनुसार लेखा मानक २९ (एएस - २९) 'तरतुदी, घटनासापेक्ष दायित्वे आणि घटनासापेक्ष मालमत्ता' अंतर्गत दिलेल्या दायित्वाच्या रकमेच्या विश्वसनीय अंदाजाच्या आधारावर लेखा तत्त्वांनुसार केल्या जातात.

२.९ मागील काळाच्या बाबी / मद :

आधीच्या वर्षातील खर्चांचे प्रावधान न करणे, काही चुका व काही बाबी वगळणे इत्यादींमुळे केलेले समायोजनांचे लेखे "मागील काळाच्या बाबी / मद" या वेगळया लेखा शीर्षाखाली घेतल्या आहेत.

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग

वित्तीय विवरणांचा भाग असलेल्या टिप्पण्यां

टिप्पणी ३ – राखीव व अधिशेष

तपशील	३१.०३.२०२३ रोजी	३१.०३.२०२२ रोजी
	रु.	रु.
दि. ३१ मार्च २०२२ रोजी आरंभीची शिल्लक	(१०,६८,४९,८८७)	(६,६९,७१,४५७)
अधिक : वर्षासाठी उत्पन्ना पेक्षा जास्त खर्च	(४,२५,६३,३८६)	(१,३४,६१,४३०)
अधिक : दि. ३१ मार्च २०२१ रोजी परत करण्या योग्य अखर्चित अनुदानाची ओळख	-	(२,६४,१७,०००)
दिनांक ३१ मार्च, २०२३ रोजीची अखेरची शिल्लक	**(१४,९४,१३,२७२)**	**(१०,६८,४९,८८७)**

३.१ आयोगाने ३१.०३.२०२१ रोजी २६४.१७ लाख किंमतीच्या कालावधीच्या वस्तूचे अखर्चित अनुदान ओळखले आहे आणि ते २०२१-२०२२ या वर्षादरम्यान चालू दायित्वांमध्ये हस्तांतरित केले आहे.

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग

वित्तीय विवरणांचा भाग असलेल्या टिप्पण्यां

टिप्पणी ४ - स्थिर मालमत्ता

(रक्कम रुपयात)

तपशील	दर	स्थूल गट				घसारा आणि अमोर्टायझेशन				निव्वळगट	
		०१.०४.२०२२ रोजी असलेली शिल्लक राशी	भर	वजा/ घट	३१.३.२०२३ रोजीअसलेली शिल्लक राशी	०१.०४.२०२२ रोजी असलेली शिल्लक राशी	वर्षभरासाठी घसारा आणि अमोर्टायझेशन खर्च	वजा/ घट	३१.०३.२०२३ रोजी असलेली शिल्लक राशी	३१.०३.२०२३ रोजी असलेली शिल्लक राशी	३१.०३.२०२२ रोजी असलेली शिल्लक राशी
दृश्य मत्ता (अ)		रु.	रु.	रु.	रु.	रु.	रु.	रु.	रु.	रु.	रु.
कार्यालय सामग्री	१५%	३४,२९,०३१	--	--	३४,२९,०३१	२१,८१,९६६	१,८७,०६०	--	२३,६९,०२६	१०,६०,००५	१२,४७,०६५
संगणक आणि छपाई यंत्र	४०%	३०,७३,२९७	--	--	३०,७३,२९७	२७,६५,६१३	१,२३,०७४	--	२८,८८,६८७	१,८४,६१०	३,०७,६८४
फर्निचर आणि फिक्श्चर्स	१०%	३७,८५,३००	--	--	३७,८५,३००	२५,७५,३०५	१,२०,९९९	--	२६,९६,३०४	१०,८८,९९६	१२,०९,९९५
मोटार गाडी	१५%	२१,७२,७३७	--	--	२१,७२,७३७	१२,३३,०९६	१,४०,९४६	--	१३,७४,०४२	७,९८,६९५	९,३९,६४१
ग्रंथालय पुस्तके	१०%	१,०२,०५५	--	--	१,०२,०५५	८६,४८८	१,५५७	--	८८,०४५	१४,०१०	१५,५६७
एकूण (अ)		**१,२५,६२,४२०**			**१,२५,६२,४२०**	**८८,४२,४६८**	**५,७३,६३६**	--	**९४,१६,१०४**	**३१,४६,३१६**	**३७,१९,९५२**
अदृश्य मत्ता (ब)											
सॉफ्टवेअर	२५%	२३,६९,८२१	--	--	२३,६९,८२१	१७,६८,९०४	१,५०,२२९	--	१९,१९,१३३	४,५०,६८८	६,००,९१७
एकूण (ब)		**२३,६९,८२१**			**२३,६९,८२१**	**१७,६८,९०४**	**१,५०,२२९**	--	**१९,१९,१३३**	**४,५०,६८८**	**६,००,९१७**
एकूण-(अ + ब)		**१,४९,३२,२४१**	**--**	**--**	**१,४९,३२,२४१**	**१,०६,११,३७२**	**७,२३,८६५**	**--**	**१,१३,३५,२३७**	**३५,९७,००४**	**४३,२०,८६९**

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग

वित्तीय विवरणांचा भाग असलेल्या टिप्पण्यां

टिप्पणी ५ - रोख व रोखसम

(रक्कम रुपयात)

तपशील	उप सूची	३१.०३.२०२३ रोजी	३१.०३.२०२२ रोजी
अ) हातातील शिल्लक रक्कम			
हातातील शिल्लक रक्कम		३,३०५	१०,१००
ब) बँकेतील शिल्लक			
बँक ऑफ महाराष्ट्र – अनुदान खाते		२,३६,८०७	१,९२,७४४
बँक ऑफ महाराष्ट्र - कर खाते		२,३६,२६५	६२,६०३
कॅनरा बँक – जीपीएफ खाते		६,१०,१५४	४,७७,५५१
एकूण		**१०,८६,५३१**	**७,४२,९९८**

टिप्पणी ६ – बाह्य संस्थेकडील ठेवी

(रक्कम रुपयात)

तपशील	उप सूची	३१.०३.२०२३ रोजी	३१.०३.२०२२ रोजी
विद्युत ठेव		२१,७३०	२१,७३०
दूरध्वनी ठेव		१,१३,०००	१,१३,०००
प्रदान केलेली सुरक्षा ठेव		५०,०००	-
एकूण		**१,८४,७३०**	**१,३४,७३०**

टिप्पणी ७ – कर्जे व अग्रिमे

(रक्कम रुपयात)

तपशील	उप सूची	३१.०३.२०२३ रोजी	३१.०३.२०२२ रोजी
कर्मचाऱ्यांना अग्रिम	७.१	४२,८८,०१४	१४,९१,९०३
सार्वजनिक बांधकाम विभागाला अग्रिम	७.२	२७,२९,६०९	६१,९७,११२
पूर्वदत्त खर्च	७.३	१,५४,५९७	१,३१,६२०
इतर अग्रिम	७.४	४७,९२३	४७,९२३
एकूण		**७२,२०,१४३**	**७८,६८,५५८**

७.१ "कर्मचाऱ्यांना अग्रिम" यामध्ये रु.३६,९६,९००/- या रकमेचा समावेश आहे. या रकमेमध्ये निर्धारित योगदान निवृत्ती वेतन (डीसीपीएस) या योजनेसाठी कर्मचाऱ्यांकडून प्राप्त होणारे योगदान याचा समावेश आहे.

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग

वित्तीय विवरणांचा भाग असलेल्या टिप्पण्यां

टिप्पणी ८ – कर्जे व अग्रिमे

(रक्कम रुपयात)

तपशील	उप सूची	३१.०३.२०२३ रोजी	३१.०३.२०२२ रोजी
किरकोळ धनको	८.१	५३,५४१	४९६
सार्वजनिक बांधकाम विभागाला देय	८.२	४,१०,४०४	४,१०,४०४
संबंधित प्राधिकरणांना देय वेतन कपात	८.३	७६,०९,९५२	५२,३६,७९१
वैधानिक थकबाकी	८.४	३,६५,५६५	१,५६,२०१
प्राप्त सुरक्षा ठेवी	८.५	३०,१६४	११,५००
अन्य देय	८.६	-	२,४३,९८१
एकूण		**८४,६९,६२६**	**६०,५९,३७३**

टिप्पणी ९ – तरतुदी / प्रावधान

(रक्कम रुपयात)

तपशील	उप सूची	३१.०३.२०२३ रोजी	३१.०३.२०२२ रोजी
खर्चासाठी प्रावधान	९.१	१५,०७,१९,७५४	११,१५,४५,३६९
देय कार्यक्रम खर्च	९.२	२३,१२,३००	२३,१२,३००
एकूण		**१५,३०,३२,०५४**	**११,३८,५७,६६९**

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग

वित्तीय विवरणांचा भाग असलेल्या टिप्पण्यां

टिप्पणी ७.१ – कर्मचाऱ्यांना अग्रिमे

(रक्कम रुपयात)

तपशील	३१.०३.२०२३ रोजी	३१.०३.२०२२ रोजी
एस. एस. अरगेकर यांना गृह कर्ज	११,२६,२०९	१३,८२,९०३
कर्मचाऱ्यांना अग्रिम	११,०००	१६,५००
निर्धारित योगदान निवृत्ती वेतन (डीसीपीएस) यासाठी	३०,८०,८०५	-
सण अग्रिम	७०,०००	९२,५००
एकूण	**४२,८८,०१४**	**१४,९१,९०३**

टिप्पणी ७.२ – सार्वजनिक बांधकाम विभागाला अग्रिम

(रक्कम रुपयात)

तपशील	३१.०३.२०२३ रोजी	३१.०३.२०२२ रोजी
सार्वजनिक बांधकाम विभागाला अग्रिम	४,१६,५५०	४,१६,५५०
कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मुलुंड यांना अग्रिम	१,१२,३९८	१,१२,३९८
कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग यांना अग्रिम	८,५४,८८१	१०,९१,८१७
कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग विद्युत, नवी मुंबई यांना अग्रिम	६,१६,९१८	५,७६,३४७
कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, नवी मुंबई यांना अग्रिम	७,२८,८६२	४०,००,०००
एकूण	**२७,२९,६०९**	**६१,९७,११२**

टिप्पणी ७.३ – पूर्वदत्त खर्च

(रक्कम रुपयात)

तपशील	३१.०३.२०२३ रोजी	३१.०३.२०२२ रोजी
अध्यक्षांना वाहन विमा	९,८७१	१०,५७२
सदस्य सचिव यांना वाहन विमा	४,१३५	४,९०७
संकेतस्थळ देखभाल	१,४०,५९१	१,१६,१४१
एकूण	**१,५४,५९७**	**१,३१,६२०**

टिप्पणी ७.४ – अन्य अग्रिमे

(रक्कम रुपयात)

तपशील	३१.०३.२०२३ रोजी	३१.०३.२०२२ रोजी
यु.एच. कद्रेकर यांच्याकडून प्राप्त	४६,९२३	४६,९२३
आरबीआयला जास्तीचे प्रदान – भंगार रक्कम	१,०००	१,०००
एकूण	**४७,९२३**	**४७,९२३**

टिप्पणी ८.१ – किरकोळ कर्जदार

(रक्कम रुपयात)

तपशील	उप सूची	३१.०३.२०२३ रोजी	३१.०३.२०२२ रोजी
पॅरामाऊंट व्हिजन प्रा. लि.		१६,९१५	-
कॉपीर इंटरॲक्टीव्ह स्टिस्टम्स प्रा. लि. ठेव		४९७	४९६
आर्ची एंटरप्रायझेस		४	-
हेरंब कुलकर्णी		७,५६०	-
शीतल पेस्ट कंट्रोल		९,०६५	-
महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग		१९,५००	-
एकूण		**५३,५४१**	**४९६**

टिप्पणी ८.२ – सार्वजनिक बांधकाम विभागाला देय

(रक्कम रुपयात)

तपशील	उप सूची	३१.०३.२०२३ रोजी	३१.०३.२०२२ रोजी
सार्वजनिक बांधकाम विभागाला देय – दुरुस्ती कार्य		२,४९,४०४	२,४९,४०४
सार्वजनिक बांधकाम विभागाला देय – विद्युत स्थापना		१,६१,०००	१,६१,०००
एकूण		**४,१०,४०४**	**४,१०,४०४**

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग

वित्तीय विवरणांचा भाग असलेल्या टिप्पण्यां

टिप्पणी ८.३ – संबंधित प्राधिकरणांना देय वेतन कपात

(रक्कम रुपयात)

तपशील	उप सूची	३१.०३.२०२३ रोजी	३१.०३.२०२२ रोजी
निर्धारित योगदान निवृत्ती वेतन प्रतिनियुक्ती – कर्मचाऱ्यांचे देय योगदान		२०,५४८	-
निर्धारित योगदान निवृत्ती वेतन प्रतिनियुक्ती – नियोक्त्याचे योगदान		२८,७६९	-
निर्धारित योगदान निवृत्ती वेतन प्रतिनियुक्ती – कर्मचाऱ्यांचे योगदान		६७,७७,७०५	४५,१७,९३७
..... (जीआयएस) योजना - कर्मचाऱ्यांचे देय योगदान प्रतिनियुक्ती		५,०४०	६,६००
..... (जीआयएस) योजना - कर्मचाऱ्यांचे देय योगदान		१,४४०	-
अपघात विमा योगदान		-	६,०१८
बचत कपात – तृतीय श्रेणी कर्मचारी		३०,०००	९४,६५०
बचत कपात – चतुर्थ श्रेणी कर्मचारी		६,२२,१५४	४,७७,५५१
देयक कपात ..... (एचबीए)		२९,४१२	४५,०३७
देयक कपात ..... (एचआरएससी)		१०,७३५	३,५००
देय भारतीय विमा हप्ता		३८,६१६	३६,३५९
देय मुद्रांक		३०	३३
वसुली योग्य बँक कर्ज		४५,५०३	४९,१०६
एकूण		**७६,०९,९५२**	**५२,३६,७९१**

टिप्पणी ८.४ – देय वैधानिक थकबाकी

(रक्कम रुपयात)

तपशील	उप सूची	३१.०३.२०२२३ रोजी	३१.०३.२०२२ रोजी
देय आयकर उद्गम कर कपात		३,३८,३१२	१,३९,७२९
देय वस्तू व सेवाकर उद्गम कर कपात		२१,६५३	९,८७२
देय व्यवसाय कर		५,६००	६,६००
एकूण		**३,६५,५६५**	**१,५६,२०१**

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग

वित्तीय विवरणांचा भाग असलेल्या टिप्पण्यां

टिप्पणी ८.५ – प्राप्त सुरक्षा ठेवी

(रक्कम रुपयात)

तपशील	उप सूची	३१.०३.२०२३ रोजी	३१.०३.२०२२ रोजी
कॉपीर इंटर ॲक्टीव्ह स्टिस्टम्स प्रा. लि. ठेव		१,५००	१,५००
पी. शर्मा अँड असोसिएट्स		१०,०००	१०,०००
हेल्पलाईन भारती		८,६६४	-
श्री आयटी सोल्युशन्स		१०,०००	-
एकूण		**३०,१६४**	**११,५००**

टिप्पणी ८.६ – देय वैधानिक थकबाकी

(रक्कम रुपयात)

तपशील	उप सूची	३१.०३.२०२३ रोजी	३१.०३.२०२२ रोजी
शासनाला परत करण्यायोग्य व्याजाची तरतूद		-	२,४३,९८१
शासनाला देय अन्य उत्पन्न		-	-
एकूण		**-**	**२,४३,९८१**

टिप्पणी ९.१ – खर्चासाठी तरतूद

(रक्कम रुपयात)

तपशील	उप सूची	३१.०३.२०२३ रोजी	३१.०३.२०२२ रोजी
कर्मचाऱ्यांना वेतन आणि पगार		१२,४२,४४५	१७,३०,८८०
देय भाडे		१४,८५,७०,०१९	१०,८९,३३,९५७
बाह्य यंत्रणा वेतनासाठी प्रावधान		१,८४,७५४	२,०३,४५१
देय दूरध्वनी खर्च		१५,६३९	१७,४३१
देय विद्युत शुल्क		२६,५९०	-
देय लेखा शुल्क		२,८६,२००	२,७३,६००
हेल्पलाईन खर्चासाठी प्रावधान		२३,६००	-
गृह व्यवस्थापन खर्चासाठी प्रावधान		२८,१७२	१२,०००
देय वैधानिक लेखापरीक्षण शुल्क		१,९३,२३५	२,००,०००
देय अंतर्गत लेखापरीक्षण शुल्क		१,४१,६००	१,२८,०३०
देय कर अनुपालन शुल्क		६,०००	४६,०२०
वृत्तपत्र देय खर्च		१५००	-
एकूण		**१५,०७,१९,७५४**	**११,१५,४५,३६९**

९.१.१ वित्तीय वर्ष २०२२-२३ मध्ये आयोगाने "म्हाडाला देय भाडे" याची लेखा म्हाडाच्या मागणी पत्राप्रमाणे केली. आयोगाने संबंधित प्राधिकाऱ्यांकडे या मागणीविरुद्ध दाद मागितली आहे. तथापि, देय भाड्याबाबतची तरतूद "सावधनीती" (प्रूडन्स) या अधारे केली आहे.

टिप्पणी ९.२ – देय कार्यक्रम खर्च

(रक्कम रुपयात)

तपशील	उप सूची	३१.०३.२०२३ रोजी	३१.०३.२०२२ रोजी
साकार – संशोधन अनिवासी भारतीय ऑक्टोबर २०१८		२,७२,०००	२,७२,०००
तृतीयपंथी व्यक्तीवर राष्ट्रीय परिषद ०६.११.२०१९		५०,०००	५०,०००
स्नेहालय हेल्पलाईन कार्यक्रम ०१.०२.१९ ते ३०.०१.२०		३,५७,८००	३,५७,८००
संशोधन २०१९-२० देय		१६,३२,५००	१६,३२,५००
एकूण		**२३,१२,३००**	**२३,१२,३००**

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग

वित्तीय विवरणांचा भाग असलेल्या टिप्पण्यां

टिप्पणी १० - प्राप्त झालेले अनुदान

(रक्कम रुपयात)

तपशील	उप सूची	दि.३१ मार्च, २०२३ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी	दि.३१ मार्च, २०२२ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी
वेतन अनुदान		२,१४,२७,८७१	२,०३,४७,४७५
वेतनेत्तर अनुदान		१,४८,६५,१२९	१,०९,५८,८५५
एकूण		३,६२,९३,०००	३,१३,०६,३३०

१०.१ आयोगाला महाराष्ट्र राज्य शासनाकडून वेतन आणि वेतनेत्तर अनुदानाच्या स्वरूपात अनुदान मिळते. ते संचित आधारावर मोजले जाते.

१०.२ ज्या उद्देशासाठी हे प्राप्त झाले आहे त्या उद्देशाच्या पूर्ततेसाठी केलेल्या खर्चाच्या मर्यादेपर्यंत महसूल अनुदान हे उत्पन्न म्हणून ओळखले जाते.

टिप्पणी ११–अन्य उत्पन्न

(रक्कम रुपयात)

तपशील	उप सूची	दि.३१ मार्च, २०२३ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी	दि.३१ मार्च, २०२२ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी
बँकेच्या बचत खात्यावरील व्याज		४,४८,६७५	८,२२,९८७
कर्मचाऱ्यांच्या गृह कर्जावरील व्याज		९६,२५०	५९,३७५
खर्चाच्या तरतुदीचे पुनर्लेखन		१,०६,७६५	१६,४३७
एकूण		**६,५१,६९०**	**८,९८,७९९**

११.१ बचत बँक खात्यांवरील व्याज बँकेद्वारे जमा केले जाते तेव्हा ते गणले जाते.

११.२ कर्मचाऱ्यांचे कर्मचारी गृह कर्जावरील व्याज शासन निर्णय क्रमांक एचबीए/इंटरेस्टरेट/ १०१५/पीके-२२/२०१५, दिनांक ०१.०२.२०१८ नुसार लागू असलेल्या व्याज दराच्या आधारावर दिले जाते.

११.३ वर्षभरात, आयोगाने मागील आर्थिक वर्षात सेवानिवृत्ती लाभांसाठी केलेल्या अतिरिक्त तरतुदीचे पुनर्लेखन केले आहे.

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग

वित्तीय विवरणांचा भाग असलेल्या टिप्पण्यां

टिप्पणी क्र.१२ कर्मचारी लाभ खर्च

(रक्कम रुपयात)

तपशील	उप सूची	दि.३१ मार्च, २०२३ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी	दि.३१ मार्च, २०२२ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी
कर्मचाऱ्यांना वेतन, मजुरी आणि भत्ते	१२.१	२,०६,५१,४७२	१,९६,४७,६६४
सदस्य-सचिव यांना भत्ते	१२.२	७८,९०६	८८,०००
अध्यक्ष, सदस्य व इतर यांना मानधन		२,५३,५००	४७,६११
वैद्यकीय खर्च		-	४,८००
निर्धारित योगदान निवृत्ती वेतन योजनेला (डीसीपीएसला) कर्मचाऱ्यांचे योगदान		९,६३,८६४	५,५९,४००
	एकूण	**२,१९,४७,७४२**	**२,०३,४७,४७५**

१२.१ महाराष्ट्र शासनाच्या महिला व बाल विकास विभागाला महाराष्ट्र राज्य महिला आयोगाने असा प्रस्ताव पाठवला आहे की, आयोगाच्या कर्मचाऱ्यांना दीर्घ मुदतीचे निवृत्ती वेतनाचे फायदे लागू करण्यासाठी मान्यता द्यावी.

१२.२ आयोगाने त्या त्या कर्मचाऱ्यांच्या वेतनातून "नवीन निवृत्ती वेतन योजनेचे" कर्मचाऱ्यांचे योगदान कापलेले नाही. (१ जनसंपर्क अधिकारी, ३ समुपदेशक, १ लिपीक व १ "ड" श्रेणीचा कर्मचारी) महाराष्ट्र शासनाच्या महिला व बाल विकास विभागाला महाराष्ट्र राज्य महिला आयोगाने असा प्रस्ताव पाठवला आहे की, आयोगाच्या कर्मचाऱ्यांना नवीन निवृत्ती वेतन योजना लागू करण्यास मान्यता द्यावी.

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग

वित्तीय विवरणांचा भाग असलेल्या टिप्पण्यां

टिप्पणी क्र.१३ प्रशासकीय खर्च

(रक्कम रुपयात)

तपशील	उप सूची	दि.३१ मार्च, २०२३ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी	दि.३१ मार्च, २०२२ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी
		रु.	रु.
भाडे, दर व कर		१,४२,२३,५४०	१,४२,२३,५४०
विद्युत आकार		२,२०,७५२	१,६७,१११
दूरध्वनी व मोबाईल खर्च		१,६७,५०१	१,५६,३१६
अल्पोपहार खर्च	१३.१	१९,०९६	११,५८६
छपाई, लेखन सामग्री		२२,८९,५९१	१७,२०,२५३
वार्षिक अहवाल छपाई		९,०६३	६३,५५८
बैठक खर्च व भत्ते		१५,६६५	५७,७९८
वाहन भाडे शुल्क		-	१,३७,४६०
गणवेश शुल्क		-	-
प्रवास आणि वाहन खर्च	१३.२	११,३२,३८४	१,५५,६०६
वाहन तेल व विमा	१३.३	३,०१,१७५	३,३४,६१७
दुरुस्ती आणि देखभाल		२०,८४,८६८	११,८०,६९५
संकेतस्थळ देखभाल खर्च		१,५३,९१९	१,५९,०६२
टपाल आणि तार		१,४९,०१०	८८,६१२
अंतर्गत लेखापरीक्षा शुल्क		७०,८००	७०,८००
संविधानिक लेखापरीक्षा शुल्क		१,००,०००	२,५६,०३१
धुलाई व स्वच्छता खर्च		१,९८०	१०,३७०
गृह व्यवस्थापन खर्च		२,६५,८३७	१,४३,६१३
जाहिरातीवरील खर्च		१,५९,३००	-
वर्तमानपत्र आणि नियतकालिके		१३,३०९	-
कार्यालयीन खर्च		६९,९३५	१,१६,८९६
बँक शुल्क		७,४४७	१७,८८८
बाह्य यंत्रणा खर्च		२१,१७,६५०	२२,१४,९२०
अस्थायी वाहन चालकांना वेतन आणि मजुरी		-	९९,५८१
उद्गम कर कपात व्याज / शुल्क / दंड		-	-
लेखा शुल्क		१,४१,६००	१,४१,६००
पेस्ट कंट्रोल सर्व्हिस		२८,३२०	१८,५००
जन सुनावणी खर्च		-	१४,७५०

अतिथीगृह शुल्क		-	८,६००
व्यावसायिक शुल्क		७२,०००	३,०४,४४०
कार्यालय नूतनीकरण खर्च		४७,३८,३४७	-
संकीर्ण खर्च		४,४५४	-
राहणे, जेवण याचा खर्च		२१,५८५	-
हेल्पलाईन शुल्क		२,०९,५६७	१,३७,६६३
माल लादणे व उतरवणे खर्च		-	७,३००
शासनाला परत केलेली रक्कम			
बँकेच्या बचत खात्यावरील व्याज		४,४८,६७५	८,२२,९८७
एकूण		**२,९२,३७,३७०**	**२,२८,४२,१५२**

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग

वित्तीय विवरणांचा भाग असलेल्या टिप्पण्यां

टिप्पणी १४ – कार्यक्रम खर्च

(रक्कम रुपयात)

तपशील उप सूची	दि.३१ मार्च, २०२३ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी	दि.३१ मार्च, २०२२ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी
महिला डिजीटल साक्षरता कार्यक्रम	-	३,२०,४९६
आदिशक्ती कार्यक्रम	-	३,५४,२२५
जनसुनावणी – जळगाव	-	६९,८८७
जनसुनावणी – गडचिरोली	-	२९,९५२
जनसुनावणी – सांगली, सातारा, कोल्हापूर	-	४१,०२३
जनसुनावणी – अहमदनगर	३९,८०८	-
जनसुनावणी – औरंगाबाद	३२,४६२	-
जनसुनावणी – बीड	३५,३९३	-
जनसुनावणी – धुळे	४१,१५७	-
जनसुनावणी – जालना	३०,०००	-
जनसुनावणी – उस्मानाबाद	३७,३९५	-
जनसुनावणी – पालघर	४१,५४३	-
जनसुनावणी – परभणी	३८,७०८	-
जनसुनावणी – पुणे	७२,३९३	-
जनसुनावणी – रायगड	२८,५०९	-
जनसुनावणी – सोलापूर	४५,३०३	-
कार्यालय स्थापना वर्धापन दिन	-	-
सावित्री फुले जयंती कार्यक्रम	१७,८८५	२,४००
वर्धापन दिन कार्यक्रम	४,९२,९२०	३,१२,१७०
कोविड महिला योद्धा खरा / वास्तविक नायक चर्चा	-	-
महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग – संशोधन आणि कार्यशाळा	२,९६७	६,२०८
आंतरराष्ट्रीय महिला दिन कार्यक्रम	७,४७,०२५	२,९५,२५०
मानवी तस्करी विरोधी कार्यक्रम	३७,२७०	-
डीजीटल स्त्री शक्ती कार्यक्रम	९५,०००	-
कायदेशीर मदत क्लिनिक	३,६७,९३५	-
राष्ट्रीय पोषण दिन कार्यक्रम	१८,८९०	-
पंढरपूर वारी कार्यक्रम	१३,६८९	-
महिला मानवाधिकार चर्चासत्र	८५,५६८	-
इतर कार्यक्रम	२,४४,५९५	१७,८३०
एकूण	**२५,६६,४१५**	**१४,४९,४४१**

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग

वित्तीय विवरणांचा भाग असलेल्या टिप्पण्यां

टिप्पणी १५ – स्थिर मालमत्तेवर घसारा

(रक्कम रुपयात)

तपशील	उप सूची	दि.३१ मार्च, २०२३ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी	दि.३१ मार्च, २०२२ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी
दृश्य मालमत्तेवर घसारा		५,७३,६३६	७,२७,१८६
अदृश्य मालमत्तेवर घसारा		१,५०,२२९	२,००,३०५
एकूण		**७,२३,८६५**	**९,२७,४९१**

टिप्पणी १६ – पूर्वकालीन खर्च

(रक्कम रुपयात)

तपशील	उप सूची	दि.३१ मार्च, २०२३ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी	दि.३१ मार्च, २०२२ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी
वित्तीय वर्ष २०२०-२१ करिता संविधानिक लेखापरीक्षण शुल्क		-	१,००,०००
म्हाडाला देय भाडे		२,६४,०४,८६२	-
महिला दिन कार्यक्रम - पूर्वकालीन खर्च		२९,७६५	-
उप बेरीज		**२,६४,३४,६२७**	**१,००,०००**
उणे : पूर्वकालीन उत्पन्न			
निर्धारित योगदान निवृत्ती वेतन योजना प्राप्त		१३,८४,१८३	-
अन्य		१७,७६०	-
उप बेरीज		**१४,०१,९४३**	**-**
निव्वळ पूर्वकालीन खर्च		**२,५०,३२,६८४**	**१,००,०००**
एकूण		**२,५०,३२,६८४**	**१,००,०००**

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग

वित्तीय विवरणांचा भाग असलेल्या टिप्पण्यां

टिप्पणी १२.१ – कर्मचाऱ्यांना वेतन, मजुरी आणि भत्ते

(रक्कम रुपयात)

तपशील	उप सूची	दि.३१ मार्च, २०२३ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी	दि.३१ मार्च, २०२२ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी
कर्मचाऱ्यांना वेतन		२,०५,४७,२७०	१,९४,१३,८०५
महागाई भत्ता फरक		-	८१
अतिरिक्त खर्च		-	१,७७४
अतिकालिक भत्ता		९,३००	५९,६२०
थकबाकी फरक		-	६२,५२९
रजा प्रवास सवलत		११,०३४	-
निवृत्त कर्मचाऱ्यांच्या ७ व्या वेतन आयोगाच्या थकबाकीचा फरक		८३,८६८	१,०९,८५५
एकूण		**२,०६,५१,४७२**	**१,९६,४७,६६४**

टिप्पणी १२.२ – सदस्य-सचिवांना भत्ते

(रक्कम रुपयात)

तपशील	उप सूची	दि.३१ मार्च, २०२३ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी	दि.३१ मार्च, २०२२ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी
वर्तमानपत्रे भत्ता		५,३८०	६,०००
दूरध्वनी भत्ता		४४,८३३	५०,०००
शिपाई भत्ता		२८,६९३	३२,०००
एकूण		**७८,९०६**	**८८,०००**

टिप्पणी १३.१ – अल्पोपहार खर्च

(रक्कम रुपयात)

तपशील	उप सूची	दि.३१ मार्च, २०२३ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी	दि.३१ मार्च, २०२२ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी
अध्यक्षांसाठी अल्पोपहार खर्च		१७,१०१	७,५७८
सदस्य-सचिवांसाठी अल्पोपहार खर्च		१,९९५	४,००८
एकूण		**१९,०९६**	**११,५८६**

टिप्पणी १३.२ – प्रवास आणि वाहन खर्च

(रक्कम रुपयात)

तपशील	उप सूची	दि.३१ मार्च, २०२३ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी	दि.३१ मार्च, २०२२ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी
सदस्यांना प्रवास खर्च		८४५	१६,८६६
प्रवास खर्च		१०,३६,९९८	१,००,०८८
स्थानिक वाहन खर्च		९४,५४१	३८,६५२
एकूण		**११,३२,३८४**	**१,५५,६०६**

टिप्पणी १३.३ – वाहन इंधन आणि विमा

(रक्कम रुपयात)

तपशील	उप सूची	दि.३१ मार्च, २०२३ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी	दि.३१ मार्च, २०२२ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी
वाहन विमा – अध्यक्षांचे वाहन		३०,०६७	३०,७८०
वाहन विमा – सदस्य-सचिवांचे वाहन		११,३४४	९,५१६
पेट्रोल आणि इंधन		२,४४,९९९	२,७३,५४५
दुरुस्ती आणि देखभाल – अध्यक्षांचे वाहन		११,९८०	१९,७२६
दुरुस्ती आणि देखभाल – सदस्य-सचिवांचे वाहन		२,७८५	१,०५०
एकूण		**३,०१,१७५**	**३,३४,६१७**

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग

टिप्पणी १७ – अनुदानाच्या वापराचे विवरणपत्र

(रक्कम रुपयात)

अ. क्र.	तपशील	वेतन अनुदान	वेतनेत्तर अनुदान	एकूण
१.	न वापरलेल्या अनुदानाची आरंभीची शिल्लक	-	-	-
२.	वर्षभरात प्राप्त अनुदान	३,०५,५६,०००	२,२२,७७,०००	**५,२८,३३,०००**
३.	व्याज उत्पन्न	४,४८,६७५	-	**४,४८,६७५**
४.	एकूण उपलब्ध अनुदान (१+२+३)	३,१०,०४,६७५	२,२२,७७,०००	**५,३२,८१,६७५**
५.	वेतन अनुदानातून खर्च			
	कर्मचारी लाभ खर्च	२,१४,२७,८७१	-	**२,१४,२७,८७१**
	वेतन खर्चाव्यतिरिक्त (उपलब्ध अनुदानापर्यंत मर्यादित)		१,४८,६५,१२९	**१,४८,६५,१२९**
६.	**परत करण्यायोग्य न वापरलेले अनुदान (४-५)**	**९५,७६,८०४**	**७४,११,८७१**	**१,६९,८८,६७५**
७.	**शासनाला परत केलेले न वापरलेले अनुदान**	**९१,२८,१२९**	**७४,११,८७१**	**१,६५,४०,०००**
८.	**शासनाला परत केलेल्या अनुदानावरील व्याज**	**४,४८,६७५**	**-**	**४,४८,६७५**

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग

वित्तीय विवरणांचा भाग असलेल्या टिप्पण्यां

टिप्पणी १८ – घटनासापेक्ष देयता

भूतकाळातील घटनांमुळे उत्पन्न होऊ शकणाऱ्या देयताचे प्रकटन म्हणजे घटनासापेक्ष देयता. ही देयता व्यक्ती / संस्थेच्या (एंटीटी) ताब्यात नसलेल्या एखाद्या किंवा अनेक घटना घडतात किंवा घडत नाहीत यावर अवलंबून घडते.

(रक्कम रुपयात)

तपशील	दि.३१ मार्च, २०२३	दि.३१ मार्च, २०२२
घटनासापेक्ष देयता		
डिजीटल साक्षरता कार्यशाळा	११,५६,३११.००	११,५६,३११.००
डिजीटल कार्यशाळा	७७,५८,०७३.००	७७,५८,०७३.००
प्रज्वला कार्यक्रम	२,९६,७६०.००	२,९६,७६०.००

टिप्पणी १९ – पुनर्वर्गीकरण / बाबींचे पुनर्गठण

आवश्यकतेनुसार गतवर्षीचे आकडे पुनर्वर्गीकरण / पुनर्गठन केले जाईल.

आमचे समदिनांकाचे अहवालानुसार

करिता आर. ओ. पांडे आणि असोसिएटस

सनदी लेखापाल

एफआरएन – १३४४५५-डब्ल्यू

सी.ए. आर.ओ. पांडे

प्रोप्रायटर

सभासद क्र.१४८४३९

ठिकाण : मुंबई

दिनांक : जानेवारी २९, २०२४.

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोगाकरिता आणि यांच्यावतीने,

(सदस्य सचिव) (लेखा अधिकारी)

भारतीय लेखापरीक्षा और लेखा विभाग

INDIAN AUDIT AND ACCOUNTS DEPARTMENT

प्रधान महालेखाकार (लेखापरीक्षा)-I का कार्यालय, महाराष्ट्र

OFFICE OF THE ACCOUNT GENRAL (AUDIT) – I,

प्रतिष्ठा भवन, १०१, महर्षि कर्वे मार्ग, मुंबई ४०० ०२०

PRATISHTHA BHAVAN, १०१, MAHARSHI KARVE ROAD, MUMBAI ४०० ०२०

गोपनीय

पत्र संख्या/एस.ए.आर./म.रा.म.आ./२०२२-२३ दिनांक

प्रति,

सचिव,

महिला व बाल विकास विभाग,

महाराष्ट्र शासन,

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२

विषय : महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग, मुंबई यांच्या २०२२-२३ या वर्षाच्या लेख्यांचा वेगळा लेखापरीक्षण अहवाल.

महोदय,

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग, मुंबई यांच्या २०२२-२३ या वित्तीय वर्षांच्या प्रमाणित प्रतींबरोबर आम्ही वेगळा लेखापरीक्षण अहवाल या पत्राबरोबर जोडत आहोत. महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग, मुंबई अधिनियमाच्या कलम १९ नुसार वार्षिक लेख्यांबरोबरच वेगळा लेखापरीक्षण अहवाल विधान सभेच्या पटलावर ठेवणे आवश्यक आहे. कृपया या कार्यालयाला सदर लेखे व लेखापरीक्षण अहवाल विधानसभेच्या पटलापुढे ठेवण्याची तारीख कळवावी व विधानसभेत सादर केलेल्या कागदपत्रांच्या ५ प्रती पाठवण्याची व्यवस्था करावी.

कृपया सदर कागदपत्र मिळाल्याची पावती पाठवावी.

आपले

सी.एम. साने,

प्रधान महालेखापाल.

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोगाच्या दि.३१ मार्च, २०२३ रोजी संपलेल्या वित्तीय वर्षाच्या लेख्यांवर भारतीय महालेखापरीक्षक यांचा वेगळा लेखापरीक्षण अहवाल –

महालेखापरीक्षक यांचे (कर्तव्ये, अधिकार व सेवाशर्ती) अधिनियम, १९७१ च्या कलम १९(३) सहपठित कलम १७(२) महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग अधिनियम, १९९३ नुसार आम्ही महाराष्ट्र राज्य महिला आयोगाच्या दि. ३१ मार्च, २०२३ रोजी संपलेल्या वित्तीय वर्षाच्या उत्पन्न व खर्च खाते तसेच प्राप्ती व प्रदान खाते यांचे व आयोगाच्या दि. ३१ मार्च, २०२३ रोजीच्या ताळेबंदाचे लेखापरीक्षण केले आहे. आयोग अस्तित्वात असेपर्यंत आयोगाचे लेखापरीक्षण सोपवण्यात आले आहे. सदर लेखे अचूक असण्याची जबाबदारी आयोगाच्या व्यवस्थापनाची आहे व सदर लेख्यांचे आम्ही केलेल्या लेखापरीक्षणावर मत व्यक्त करण्याची आमची जबाबदारी आहे.

२. लेख्यांचे वर्गीकरण, सर्वोत्तम लेखापद्धती अवलंबणे व लेखामानके व प्रकटीकरण मानके यांचे अनुपालन याबाबतच्या भारतीय महालेखापरीक्षक यांच्या टिप्पण्यांचा सदर वेगळ्या लेखापरीक्षण अहवालामध्ये समावेश असतो. कायद्यांचे पालन, नियम व विनियम (यथार्थता व नियमितता) यांचे पालन, लेखा व्यवहारात कितपत झालेले आहे, याबाबतची लेखापरीक्षण निरीक्षणे, तसेच कार्यक्षमता तथा कामगिरी याबाबतची लेखापरीक्षण निरीक्षणे (असल्यास) महालेखापरीक्षक निरिक्षण अहवालामध्ये स्वतंत्रपणे नमूद करतात.

३. भारतामध्ये सर्वसामान्यपणे स्वीकृत केलेल्या लेखापरीक्षण मानकांनुसार आम्ही आमचे लेखापरीक्षण केले आहे. सदर वित्तीय विवरणे महत्वाच्या चुकांपासून मुक्त आहेत किंवा कसे याची उचित खात्री करून घेण्यासाठी आम्ही आमच्या लेखापरीक्षणाचे नियोजन करावे व लेखापरीक्षण करावे अशी या मानकांची अपेक्षा असते. वित्तीय विवरणपत्रांमध्ये दर्शविलेल्या रकमा व केलेल्या विधानांना लेखापरीक्षण पुरावे ओहत काय याचे चाचणी पद्धतीने परीक्षण करणे हे या लेखापरीक्षणामध्ये अंतर्भूत असते. कंपनी (आयोग) अवलंबित असलेली लेखा धोरणे व व्यवस्थापनाने केलेले महत्वपूर्ण अंदाज कितपत योग्य आहेत हे तपासणे व वित्तीय विवरणांचे सर्वसाधारण सादरीकरण कितपत बरोबर आहे यांचा लेखापरीक्षणामध्ये समावेश असतो. आमचे लेखापरीक्षण हे आमच्या मताला पुरेसा आधार पुरवते असा आमचा विश्वास आहे.

४. आमच्या लेखापरीक्षण अहवालाचा आधार घेऊन असा अहवाल देतो की,

४.१ आमच्या माहिती व विश्वासानुसार लेखापरीक्षणासाठी आवश्यक असलेली सर्व प्रकारची माहिती व स्पष्टीकरणे आम्हाला मिळालेली आहेत.

४.२ महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग अधिनियम, १९९३ कलम १७(१) नुसार राज्य सरकारने विहित केलेल्या प्रारुपामध्ये संचालक मंडळाने लेखे तयार करायचे आहेत. तथापि राज्य सरकारने प्रारुप अद्याप तयार केले नाहीत. आयोगाने दि. ३१ मार्च, २०२३ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी ताळेबंद, उत्पन्न व खर्च खाते व प्राप्ती व प्रदान खाते तयार केले आहेत. २०२२-२३ या वित्तीय वर्षाचे लेखे आयोगाने आपल्या दिनांक १४ फेब्रुवारी, २०२४ रोजी संपन्न झालेल्या बैठकीमध्ये मंजूर केले आहेत.

४.३ आयोगाच्या लेखा पुस्तकांच्या आम्ही केलेल्या तपासणीनुसार आम्हाला असे आढळले आहे की, आयोगाने योग्य अशी लेखा पुस्तके व अन्य पुस्तके ठेवली आहेत.

आम्ही पुढे असा अहवाल देतो की,

५. ताळेबंद

५.१ चालू दायित्व व तरतुदी (टिप्पणी क्र.ड) रु.१६.१५ कोटी

५.१.१ तरतुदी (टिप्पणी क्र.९) रु.१५.३० कोटी

उपरोक्त तरतुदीमध्ये आयोगात सेवा असलेल्या कर्मचाऱ्यांच्या रजेच्या रोखीकरणासाठी तरतुदीचा समावेश नाही (रु.८८.९२ लक्ष). महत्वपूर्ण लेखा धोरणांनुसार आयोगाचे वार्षिक लेखे संचित पद्धतीने (ॲक्रुअल बेसीस) ठेवले जातात. सदर तरतूद न केल्यामुळे दायित्वाच्या तरतुदी तसेच तूट रु.८८.९२ लक्ष इतकी कमी दाखवली गेली आहे.

६. अनुदान सहाय्य

आयोगाला वर्षभरात प्राप्त झालेल्या रु. ५२८.३३ लक्ष अनुदानांपैकी (आरंभीची शिल्लक रु. निरंक) आयोगाने रु.५२८.३३ लक्ष रुपये इतकी रक्कम खर्च केली (यामध्ये परत केलेले अनुदान सहाय्य रु.१६५.४० लक्ष समाविष्ट आहे) असून आयोगाकडे दि. ३१ मार्च २०२३ रोजी रु. निरंक इतकी रक्कम शिल्लक आहे.

७. लेखापरीक्षण टिप्पण्यांचा लेख्यांवर परिणाम

उपरोक्त परिच्छेदामध्ये दिलेल्या टिप्पण्यांचा लेख्यांवर निव्वळ परिणाम असा - दायित्व व तूट रु.८८.९२ लक्ष इतके कमी दाखवले गेले.

८. उपरोक्त परिच्छेदाच्या अधीन राहून आम्ही असा अहवाल देतो की, या अहवालामध्ये दर्शविलेले ताळेबंद, उत्पन्न व खर्च खाते व प्राप्ती व प्रदान खाते हे लेखापुस्तकांशी जुळत आहे.

९. आमच्या मतानुसार व माहितीनुसार व आम्हाला दिलेल्या खुलाशानुसार उपरोक्त वित्तीय विवरणे सहपठित लेखा धोरणे व लेखा टिप्पण्यां उपरोक्त निर्देशित केलेल्या महत्वपूर्ण बाबी व सोबत दिलेल्या लेखापरीक्षण अहवालाच्या परिशिष्टाच्या अधिन राहून योग्य व सत्यस्थिती दर्शवितात.

सदर वित्तीय विवरणे महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग, मुंबईच्या दि. ३१ मार्च, २०२३ रोजीच्या ताळेबंदाशी संबंधित आहेत आणि महाराष्ट्र राज्य महिला आयोगाच्या दि.३१ मार्च, २०२३ रोजी संपलेल्या वित्तीय वर्षाच्या उत्पन्न व खर्च खात्याशी संबंधित असून भारतात सर्वसामान्यपणे स्वीकारले गेलेल्या लेखा धोरणानुसार आहेत.

भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांच्यावतीने ,

स्थळ : मुंबई

दिनांक : ६.११.२०२४.

सी. एम. साने,

प्रधान महालेखापाल (लेखापरीक्षा - १) महाराष्ट्र.

परिशिष्ट

१. स्थिर मालमत्तेची भौतिक पडताळणी

२०२२-२३ या वित्तीय वर्षात आयोगाने मालमत्तेची भौतिक पडताळणी केली नाही.

२. अंतर्गत नियंत्रण प्रणाली आणि अंतर्गत लेखापरीक्षणाची पर्याप्तता

सनदी लेखापालाने वर्ष २०२२-२३ पर्यंत लेख्यांचे अंतर्गत लेखापरीक्षण केले. विक्री न होणाऱ्या (अविक्रेय) साठ्याची प्रत्यक्ष पडताळणी, रोख रकमेची अचानक पडताळणी इत्यादीसाठी योग्य यंत्रणा अस्तित्वात नसल्यामुळे संस्थेमध्ये प्रचलित अंतर्गत नियंत्रण यंत्रणा बळकट करण्याची गरज सूचित होते.

३. वैधानिक देय रक्कम अदा करण्याची नियमितता

दिनांक ३१ मार्च २०२३ पर्यंत सहा महिन्यांत देय उद्‌गम कर कपात, देय व्यवसाय कर, देय वस्तू व सेवा कर यासारखी कोणतीही वैधानिक देयके प्रलंबित नव्हती.

लेखापरीक्षण टिप्पण्यांचा खात्यावर परिणाम

दायित्व :

कमी दाखवलेली

पॅरा	(रुपये लाखात)
५.१.१.	८८.९२
एकूण	८८.९२

दायित्वे रु. ८८.९२ लाखाने कमी दाखवली आहेत.

उत्पन्न आणि खर्च :

तोटा

कमी दाखवलेला

पॅरा	(रुपये लाखात)
५.१.१.	८८.९२
एकूण	८८.९२

तोटा रु. ८८.९२ लाखाने कमी दाखवला आहे.

वरिष्ठ लेखापरीक्षण अधिकारी / एसएआर.

MAHARASHTRA STATE COMMISSION FOR WOMEN

ANNUAL REPORT

Year 2022 — 2023

THIRTIETH YEAR

Office

Gruhanirman Bhavan, Mezzanine Floor,
Bandra (East), Mumbai 400 051.

Maharashtra State Commission for women : - Board of Members 2022-23

Sr. No.	Name	Designation	Tenure
1.	Smt. Rupali Chkankar	Chairperson	1.4.2022 to 31.3.2023
2.	Adv. Smt Gauri Narayandas Chabriya	Member	1.4.2022 to 31.3.2023
3.	Adv. Sangita Chavan	Member	1.4.2022 to 31.3.2023
4.	Miss Suprada Phatarphekar	Member	1.4.2022 to 31.3.2023
5.	Smt. Deepika Sanjay Chavan	Member	1.4.2022 to 31.3.2023
6.	Smt. Aabha Vijaykumar Pande	Member	1.4.2022 to 31.3.2023
7.	Smt. Utkarsha Rupavate	Member	1.4.2022 to 31.3.2023
8.	Shri. Rajanish Sheth, I.P.S. Director General of Police	Exofficio Member	1.4.2022 to 31.3.2023
9.	1. Smt. Anita Patil, (I.F.S.)	Member Secretary (Full time)	01.04.2022 to 21.4.2022
10	2. Smt. Shraddha Joshi (I.R.S.)	Member Secretary (Part time)	21.4.2022 to 31.3.2023

1. Introduction-

I am pleased to submit the Annual Report of the Maharashtra State Commission for Women for the year 2022-23.

The authors of the Indian Constitution have made various provisions in the constitution to ensure that all constituents of the society have taken part in the post freedom development of the society. The Maharashtra State Commission for women was constituted in 1993 on the lines of National Commission for women in order to ensure that the women get their rights. The Maharashtra State Commission for women has been constituted with the following purpose:- Ensuring the status of women in the society, to give impetus to giving the rights fundamental rights to women guaranteed by the Indian constitution vide Articles 14, 15, 16, and to implement the principles laid down in the Articles 38, 39, 39-C and 42 of the constitution. The Maharashtra State Commission for women has always been leading in creating awareness among women about the rights granted to the women by the constitution. The Maharashtra State commission for women has tried to get the help of Government and Voluntary Organizations in its efforts.

2. Constitution of the Commission -

Section 3 (*2*) of the Maharashtra State Commission for women Act, 1993 provides for the constitution of the commission. It provides that a woman who has devoted herself to the cause of women shall be the chairperson of the Commission. The Commission shall have six honorary members, out of which minimum one shall be from Scheduled Castes and Scheduled Tribes. The Director General of Police of Maharashtra shall be ex officio member of the commission. In addition to this, an I. A. **S.** lady officer nominated by the Government of Maharashtra shall be the Member Secretary of the Commission.

3. Functions of the Commission

To suggest necessary amendments in legislations/ enactments related to the women for the purpose of protection of women and to submit reports to the Government regarding lapses/lacunas in implementation of legislations/enactments and rules framed thereunder related to the women, reports relating to contraventions thereof, to file complaints to appropriate authorities about such contraventions, to attend judicial hearings, public court hearings as well as judicial secret investigations and present views of the commission, to give free legal advice and guidance to the poor & victimized women who are fighting against the injustice done on them, to inquire in matter of injustice caused to women, dowry deaths, sexual harassment etc., to follow up with the action taken by police in such cases and conduct investigations if necessary, to participate in the Socio-economic Development Planning process for· women, express opinion in respect of such Socio-economic Development Planning process and tender advice, to conduct studies in overall development of women, technology, occupational diseases, lack of educational facilities, equal and minimum wages, domestic harassment, sexual harassment at work place etc and to make suggestions to the Government for laying down policies, to conduct survey of reform houses, rehabilitation centers, prisons and institutions and organizations of women and to suggest remedial measures for overcoming lapses/ lacunas found in the surveys.

4. Powers of Commission

Pursuant to Section 12(2) of The Maharashtra State Commission for women Act, 1993, The Commission has been granted following powers -

The Government has given constitutional status and autonomy to the Commission in order to ensure effective implementation of overall development of the women. The Commission has been given judicial powers of civil courts in following matters -

To demand any Government documents from any court or office, to issue orders of examining witness and documents, to summon any person to remain present in the office of the commission for conducting enquiry in any matter if necessary, to appoint any State Government or Central Government officer to conduct detailed enquiry in respect of any matter related to the women.

5. Financial Provision

The Government has allotted Rs. 528.33 lakhs (Salary Rs. 305.56 and Non Salary Rs. 222.77) for the year under review. The provision is to be utilized towards the salaries of the employees of the commission, honorarium of the members, travelling allowances, conveyance expenses and other expenses for programme, meetings and workshops organized by the Commission. The report of the auditor and the report of the comptroller and Auditor General has been given in internal audit report.

6. Meetings of the Commission

The particulars of the meetings of the Commission held in the year 2022-23 is as follows (As per minute book) -

Sr. No.	Particulars of Meeting	Number
1.	13/1/2023	1

7. Particulars of programs Organized by Commission

(1) Visit to the Women's Prison, Nagpur Central Jail (As per the Act of the Commission).

Smt. Aabha Pande, Hon'ble Member of the Maharashtra State Commission for Women, paid and an official visit to the Women's Prison at Nagpur Central Jail on 12/4/2022. During the inspection, the Hon'ble Member interacted with Jail Superintendent, Officers and staff of the prison administration, as well as the women in maters. She understood their difficulties, offered guidance, and encouraged them to mantain mental strength and positivity. An inspection of the food and lunch being served to the women in maters was also conducted to verify whether the meals provided were nutritious, hygienic and well-balanced.

(2) Health Pilgrim Tour (Arogya Vari).

Maharashtra has a rich cultural and spiritual heritage shaped by pilgrimages and saint traditions. The saints of Maharashtra have fostered a sense of spiritual democracy and social awareness, transcending boundaries of religion, caste, creed, and gender. A large number of women participate in the annual Ashadhi Pilgrimage.

Considering the safety and health needs of the women participants, the Maharashtra State Commission for Women inaugurated the Health Pilgrim Tour on 19/6/2022 in Pune District. The Hon'ble Chairperson conducted inspections of 25/6/2022 and 26/6/2022 to review the arrangements and ensure that essential facilities related to safety, sanitation, and health were adequately provided for women pilgrims.

(3) Review meeting convened for empowerment of internal complaints committee (Venue :- Office of the Maharashtra State Commission for Women, Mumbai).

Persuent to the Sexual Harrasment at work place (Prohibition, prevention and redressaal) Act, 2013, Hon. Chairperson Maharashtra State Commission for Women, Mumbai had convened a review meeting on 4/8/2022 at 2.30 in the Office of the Maharashtra State Commission for Women, Mumbai in respect of empowering internal Complaints committee. Following were present at this meeting:- Hon. Labor Commissioner Mumbai, Secretary, Directorate of Industries, Mumbai, Director, Industrial Sefety and health, representatives of register office, Mumbai, and Smt. Anagha Sarpotdar (Ph.D.) in The sexual Harassment of women at work place {Prevention, Prohibition and Redressal) Act, 2013.

(4) Review meeting convened for empowerment of internal compalints committee (Venue:- Office of the Maharashtra State Commission for Women, Mumbai).

A review meeting was convened in the chamber of Hon. Chairperson Maharashtra State Commission for Women, Mumbai on 5/8/2022 at 12.30. The purpose of the meeting was to strengthen the coordination between the Maharashtra State Commission for Women and the police department

in order to handle the issues of the women in more competent manner. In the meeting discussions were held regarding handling the issues of the women in more competent manner and providing help to victmised women and ways to strengthen the coordination between the Maharashtra State Commission for Women and the police department.

(5) Seminar on use and misuse of technology in human trafficking (Venue:- Sahyadri State Guest house Malabar Hill, Mumbai).

The Maharashtra State Commission for Women and TCGC (The Counter Trafficking Group) jointly organized a seminar on 12/8/2022 at Sahyadri State Guest house Malabar Hill, Mumbai on topic use and misuse of technology in human trafficking. Following persons were present:- Hon. Chairperson National Commission for Women New Delhi, Shri Verendra Mishra A.I.G./S.I.A.F. Bhopal, Shri Deepak Pande, Special Inspector General of Police, Crimes against Women and Children, Mumbai and Representatives. Simililarly this programme was attended by Hon. Chairperson, and members of Maharashtra State Commission for Women.

(6) Programme of discussions on Poshan Panchayat (Nutrition Panchyat).

National Nutrition Day is being observed in India in month of Septemeber since 2018. Hon. Prime Misister of India is of view to make India free of malnutrition till 2022. In order to observe the National Nutrition Day, The programmes related to nutrition are being implemented throughout India for entire month. The Maharashtra State Commission for Women organized discussions on topic of Nutrition Panchayat on 16/9/2022 at Dist Raigad during public hearing.

(7) Opening of Legal Aid Clinic

A programme for inauguration of legal Aid Clinic was organized on 18/11/2022 jointly by The Maharashtra State Commission for Women and the district Legal Services Authority Mumbai at Sahyadri State Guest House Malabar Hill, Mumbai. This inauguration was done digitally by Shri Mangalprabhat Lodha, Hon. Minister of Women and Child Development Department and Smt. Rekha Sharma, Hon. Chairperson of National Commission for Women New Delhi. The legal aid clinic was started on 18/11/2022 in the office of The Maharashtra State Commission for Women with the purpose that the victim women should get the legal advise and guidance immediately. Following were present at the function:-Dr. Neelam Gorhe, Hon. Dy. Speaker of Vidhan Bhavan, Smt Swati Chowhan, Chairperson of Mumbai Legal Services Authority, Mumbai suburbs, Dr. Shri Dinesh Surana, Member Secretary, Mumbai Legal Services Authority, Hon. Rupali Chakankar, Chairperson Maharashtra State Commission for Women, Adv. Smt. Gauri Narayandas Chabriya, Adv. Smt. Sangeeta Chavan, members of the Maharashtra State Commission for Women and Smt. Shraddha Joshi, Member Secretary of Maharashtra State Commission for Women, the officers and employees of Maharashtra State Commission for Women. In all 115 persons attended the Programme.

(8) Seminar on "Anti Human Trafficking".

A Seminar on "Anti Human Trafficking" was jointly organized by Maharashtra State Commission for Women and Maharashtra Police on 16/12/2022 at the office of the Commisioner of Police crowferd Market. Following were present at the seminar :-

Hon. Chairperson National Commission "for Women New Delhi, Shri Deepak Pande,Special Inspector General of Police, Crimes against Women and Children, Mumbai, Hon. Rupali Chakankar Chairperson Maharashtra State Commission for Women, The officers and employees of Maharashtra State Commission for Women

(9) Free health Check up Programme organized for women on 3rd Jaunary 2023 on the occasion of Birth Anniversary of Kranti Jyoti Savitribai Phule.

The Maharashtra State Commission for Women and Lion's International District 3231-Al jointly organized a programme of Free health Check up for women on 3rd Jaunary 2023 on the occasion of Birth Anniversary of Kranti Jyoti Savitribai Phule. On this occasion Dr. Sagar Mundada, Psychiatrist gave information and guidance on Mental Health, Dr. Vikas Gupta, Oncologist gave information and guidance on breast cancer, so as to enable the people to take proper care. Similarly, arrangements of

Doctors and employees for check-up of eyes, blood sugar, osteoporosis, and General Body check up were made by Lion's International District 3231-Al. Representatives of MHADA, MAVIM, Directorate of Insurance , and representatives of voluntary organization were present at this occasion.

(10) Interactive Seminar on the Protection of Women's Human Rights (Organized at the Commission Office on 13/01/2023)

An interactive seminar on the Protection of Women's Human Rights was organized on 13th January 2023 at the office of the Maharashtra State Commission for Women, jointly with the National Human Rights Commission, New Delhi.

Shri D.M. Mulye attended the programme as the keynote speaker and provided in-depth guidance on serious shortcomings and violations related to women's rights. His lecture highlighted issues concering compliance with human rights standards and offered sustainable solutions in the context of gender discrimination.

The programme was attended by the Hon'ble Chairperson of the Commission Smt. Rupali Chakankar, Members Adv. Gauri Chhabria, Adv. Sangita Chavan, and Smt. Utkarsha Rupavate. A total of 60 participants were present, including officers and employees of the Commission, representatives of the Women's Economic Development Corporation (MAVIM), NGO representatives, law students, and officers/employees of MHADA.

(11) 30th Anniversary of Maharashtra State Commission for Women

The 30th Anniversary of Maharashtra State Commission for Women was organized on 25th January 2023 at Sahyadri State Guest House Malabar Hill, Mumbai. On this occasion, the persons in the fields of politics, social work and administration who have done remarkable and noteworthy work for women were honoured. Hon. Shri Dadaji Bhuse, Minister for Ports and Minerals Govt. of Maharashtra was present as Chief Guest. Similarly, Hon. Rupali Chakankar, Chairperson Maharashtra State Commission for Women, and Smt. Shraddha Joshi, Member Secretary of Maharashtra State Commission for Women and officers of the Maharashtra State Commission for Women, were also present.

(12) Janasunavani (Public Hearing) Various Districts

It is not possible for many women in Maharashtra State to come to Mumbai. Public hearing was organized in following districts under the programme "Commission for women at your door step" so as to enable the women to submit their say regarding their issues at local level.

Aurangabad	**26/4/2022**	**58**
Palghar	**11/5/2022**	**82**
Pune City	**19/7/2022**	**91**
Pune rural	**20/7/2022**	**88**
Pimpri Chinchwad	**21/7/2022**	**102**
Raigad	**16/9/2022**	**76**
Solapur	**29/11/2022**	**81**
Osmanabad	**30/11/2022**	**63**
Ahamadnagar	**28/02/2023**	**152**
Beed	**1/3/2023**	**52**
Jalana	**2/3/2023**	**114**
Parbhani	**3/3/2023**	**109**

(13) World Women's Day

The world women's day was observed by Maharashtra State Commission for Women at Balgandhrav Rangmandi, Mumbai on 8th March 2023. On this occasion the women who have created a unique impression in the society by virtue of their work were honoured. Similarly, the genious women who have motivated other women by virtue of their work were also honoured. Shri Sharadchandra Pawar, Hon. M.P. was present as chief guest. Similarly, Hon. Rupali Chakankar, Chairperson Maharashtra State Commission for Women, and Smt. Shraddha Joshi, Member Secretary of Maharashtra State Commission for Women and officers of the Maharashtra State Commission for Women, were also present. In all 900 persons were present.

(8) Year wise particulars of matters in the Counselling and legal department of the Commission :–

	A) Previous total pending matters	B) Total complaints registered	(A+ B) = Total Complaints	Complaints disposed off
marital problems	2374	2819	5193	2841
Pending claims / matters in Court	00	00	00	00
Dowry Deaths	00	00	00	00
Social Problems rapes etc.	1659	2803	4462	3020
Problems related to property	323	909	1232	888
Sexual harrasment at working place	33	37	70	20
Harrasment at work place	402	548	950	525
Others	1075	3030	4105	2878
Total	**5866**	**10146**	**16012**	**10172**

(Pending 5840 Complaints were addressed and Completed)

Acknowledgement

The Maharashtra State Commission for Women has been working since last 29 years. The officers and employees of the Commission have honestly discharged their duties regarding the social programmes implemented. The Maharashtra State Commission for Women has taken all efforts to implement the policies of the Government for the women with the help of funds provided by the Government and with its employees. During the year under review, Hon. Chief Minister, other Ministers and Secretaries of various departments of Govt. of Maharashtra have given their valuable contribution and guidance and have given a boost to the work of the Commission. The Commission expresses its appreciation for their support, guidance and contribution.

Member Secretary Chairperson,

Maharashtra State Commision for Women.

Maharashtra State Commission for Women

Balance Sheet as at March 31, 2023

(Amount in Rupees)

Particulars	Note No.	As at March 31, 2023	As at March 31, 2022
I SOURCES OF FUNDS			
(a) Capital Fund		-	-
(b) Reserves and Surplus	3	(14,94,13,272)	(10,68,49,887)
Total Funds Employed		**(14,94,13,272)**	**(10,68,49,887)**
II APPLICATION OF FUNDS			
1 Fixed Assets			
(a) Gross Block	4	1,49,32,241	1,49,32,241
Less : Accumulated Depreciation		1,13,35,237	1,06,11,372
Total		**35,97,004**	**43,20,869**
2 Current Assets Loans and Advances			
(a) Cash and Bank Balances	5	10,86,531	7,42,998
(b) Deposits	6	1,84,730	1,34,730
(c) Loans and Advances	7	72,20,143	78,68,558
Total		**84,91,404**	**87,46,286**
Less : Current Liabilities and Provisions			
(a) Current Liabilities	8	84,69,626	60,59,373
(b) Provisions	9	15,30,32,054	11,38,57,669
Total		**16,15,01,680**	**11,99,17,042**
Net Current Assets		**(15,30,10,276)**	**(11,11,70,756)**
Total Funds Employed (1+2)		**(14,94,13,272)**	**(10,68,49,887)**

Significant accounting policies and notes forming part of the Financial Statements 1 to 19

As per our report of even date
For R O Pandey & Associates
Chartered Accountants
FRN : 134455W

R O PANDEY & ASSOCIATES M No 148439 Chartered Accountants

CA R O Pandey
Proprietor
M. No. 148439
Place: Mumbai
Date: January 29, 2024

For and on behalf of
Maharashtra State Commission for Women

Member Secretary

Accounts Officer

Maharashtra State Commission for Women

Statement of Income and Expenditure for the year ended March 31, 2023

Particulars	Note No.	For the year ended March 31, 2023	(Amount in Rupe For the year end March 31, 2022
Income:			
Grants Received	10	3,62,93,000	3,13,06,3
Other Income	11	6,51,690	8,98,7
Total Income		**3,69,44,690**	**3,22,05,1**
Expenditure:			
Employee Benefit Expenses	12	2,19,47,742	2,03,47,4
Administrative Expenses	13	2,92,37,370	2,28,42,1
Programme Cost	14	25,66,415	14,49,4
Depreciation	15	7,23,865	9,27,4
Total Expenditure		**5,44,75,392**	**4,55,66,5**
Excess of Expenditure over Income Before Prior Period Adjustments		**1,75,30,702**	**1,33,61,43**
Prior Period Expenses / (Income)	16	**2,50,32,684**	**1,00,00**
Net Deficit for the year transferred to Reserves and Surplus		**4,25,63,386**	**1,34,61,43**
Significant accounting policies and notes forming part of the Financial Statements	1 to 19		

As per our report of even date
For R O Pandey & Associates
Chartered Accountants
FRN : 134455W

R O PANDEY & ASSOCIATES ★ M No 148439 ★ Chartered Accountants

CA R O Pandey
Proprietor
M. No. 148439

Place: Mumbai
Date : January 29, 2024

For and on behalf of
Maharashtra State Commission for Women

Member Secretary

Accounts Officer

MAHARASHTRA STATE COMMISSION FOR WOMEN

RECEIPTS AND PAYMENTS ACCOUNT
FOR THE PERIOD FROM 1 APRIL, 2022 TO 31ST MARCH, 2023

Account Head	For the Year ended March 31, 2023	Account Head	For the Year ended March 31, 2023
Opening Balances			
Cash in Hand	10,100		
Balances with Banks	7,32,898		
Operating Receipts		**Operating Payments**	
Salary Grants Received	3,05,56,000	Establishment Expenses	2,19,47,742
Other Than Salary Grant Received	2,22,77,000	Administrative Expenses	5,42,70,054
RTI Fees Received	-	Programme Expenses	25,66,415
Interest Income	4,48,675	Refund of Revenue Grants	1,65,40,000
Other Income	96,250	RTI Fees paid to Government	-
Non-Operating Receipts-		**Non-Operating Payments**	
Current Liabilities	24,10,254	Loans & Advances	(6,48,415)
Provisions	3,91,74,385	Other Payments [specify] :	(56,765)
		Closing Balances	
		Cash in Hand	3,305
		Balances with Banks	10,83,226
GRAND TOTAL	**9,57,05,562**	**GRAND TOTAL**	**9,57,05,562**

As per our Report of even date
For R O Pandey & Associates
Chartered Accountants
FRN : 134455W

R O PANDEY & ASSOCIATES * M No 148439 * Chartered Accountants

CA R O Pandey
Proprietor
M. No. : 148439
Place: Mumbai
Date : January 29, 2024

For and on behalf of
Maharashtra State Commission for Women

Member Secretary

Accounts Officer

MAHARASHTRA STATE COMMISSION FOR WOMEN

Note 1 : General Information

The Maharashtra State Commission for Women (MSCW) came into existence on 25th January 1993 in accordance with the rules and provisions of the Maharashtra Act No. XV of 1993. The Act strives to improve the status and dignity of women in the Society, to investigate into and take or suggest suitable remedial measures against practices derogatory to women, to effectively monitor and implement laws affecting women and to advise the Government in all matters related to the improvement and upliftment of status and dignity of women in the society for matters connected or incidental thereto.

The Commission is a statutory body vested with powers as applicable to the Civil Court in respect of requisitioning of any public record from any Court or Office, issuing orders for the examination of witnesses and before the Commission for holding an enquiry in any matter, to appoint any officer of the State or Central Government for holding a detailed enquiry into any question pertaining to women.

Note 2 : Summary of Significant Accounting Policies

2.1 Basis of accounting and preparation of financial statements

The financial statements of the Commission have been prepared in accordance with the Generally Accepted Accounting Principles in India (Indian GAAP). The financial statements have been prepared on accrual basis under the historical cost convention except otherwise stated in accordance with mandatory accounting standards issued by 'The Institute of Chartered Accountants of India'. Accounting Policies have been consistently applied except where a newly issued accounting standard is initially adopted or a revision to an existing accounting standard requires a change in the accounting policy hitherto in use.

2.2 Use of Estimates

The preparation of the financial statements in conformity with the accounting standards requires that the management makes estimates and assumptions that affect the reported amounts of assets and liabilities, disclosure of contingent liabilities as at the date of the financial statements, and the reported amounts of revenue and expenses during the reported year. Actual results could differ from those estimates.

2.3 Revenue Recognition

a. Interest on Fixed Deposits is accounted for on accrual basis.

b. Interest on Saving Bank Accounts is accounted as and when the same is credited by bank.

c. Interest on Staff Housing Loan is accounted on the basis of Interest Rate as applicable as per Government Resolution No. HBA/Interest Rate/1015/PK-22/2015 Dated 01-02-2018.

R.O PANDEY & ASSOCIATES * M No 148439 * Chartered Accountants

2.4 Fixed Assets, Depreciation and Amortisation

a. Fixed Assets are stated at actual cost less accumulated depreciation. The actual cost capitalized includes cost of the asset, freight, installation cost, duties and taxes and other incidental expenses until fixed assets are ready for use.

b. Depreciation on Tangible Fixed Assets is computed on the written down value method at the rates prescribed under Income Tax Act, 1961.

c. The cost of and the accumulated depreciation for fixed assets sold or disposed off are removed from the stated values and the resulting gains and losses are included in the Income and Expenditure Account.

2.5 Impairment of Assets

Assessment is done at each Balance Sheet date as to whether there is any indication that an asset (tangible and intangible) may be impaired. For the purpose of assessing impairment, the smallest identifiable group of assets that generates cash inflows from continuing use that are largely independent of the cash inflows from other assets or groups of assets, is considered as a cash generating unit. If any such indication exists, an estimate of the recoverable amount of the asset/ cash generating unit is made. Assets whose carrying value exceeds their recoverable amount are written down to the recoverable amount. Recoverable amount is higher of an asset's or cash generating unit's net selling price and its value in use. Value in use is the present value of estimated future cash flows expected to arise from the continuing use of an asset and from its disposal at the end of its useful life. Assessment is also done at each Balance Sheet date as to whether there is any indication that an impairment loss recognised for an asset in prior accounting periods may no longer exist or may have decreased.

2.6 Government Grants

Managerial Subsidy

The Commission receives Grant in the nature of Managerial Subsidy from the State Government of Maharashtra for meeting day to day administration expenses in the form 'Salary Grant' and 'Non Salary Grant'. The said grants are revenue in nature and treated as 'Other Income' in Income and Expenditure Account in conformity with the Accounting Standard (AS) – 12 on 'Accounting for Government Grants'.

Revenue Grants are recognized as income to the extent of expenditure incurred for fulfillment of objective for the purpose for which the same are received.

2.7 Employee Benefits

Leave Encashment

Liabilities in respect of Leave Encashment are accounted for on cash basis which is not in conformity with Accounting Standard (AS-15) (Revised 2005) 'Employee Benefits' which requires that Retirement Benefits to be accounted for on accrual basis based on actuarial valuation.

2.8 Provisions, Contingent Liabilities and Contingent Assets

Except stated otherwise, provisions for present obligations as a result of a past event have been generally made by the Commission as per the accounting principles as aid down under Accounting Standard 29 (AS-29) 'Provisions, Contingent Liabilities and Contingent Assets' on the basis of reliable estimate of the amount of obligation.

2.9 Prior Period Items

Adjustments arising due to errors and non-provision for expenses in the financial statements or earlier years are accounted under a separate head as 'Prior Period Items'.

R. D. PANDEY & ASSOCIATES * Chartered Accountants * M No 148439

MAHARASHTRA STATE COMMISSION FOR WOMEN
Notes forming part of the financial statements

Note 3 : Reserves and Surplus

(Amount in Rupees)

Particulars	Sub Schedule	As at March 31, 2023	As at March 31, 2022
Opening Balance as on March 31, 2022		(10,68,49,887)	(6,69,71,457)
Add : Excess of Expenditure over Income for the Year		(4,25,63,386)	(1,34,61,430)
Add : Recognition Unutilised Grant as on March 31, 2021 refundable		-	(2,64,17,000)
Closing Balance as on March 31, 2023		(14,94,13,272)	(10,68,49,887)

3.1 The Commission has recognised Unutilised Grant as on 31-03-2021 of Rs. 264.17 Lakh as 'Prior Period Item' and transferred the same to 'Current Liabilities' during the year 2021-2022.

Maharashtra State Commission for Women

Notes forming part of the Financial Statements

Note 4 - Fixed Assets

(Amount in Rupees)

Particulars	Rate	Gross Block				Depreciation and Amortisation				Net Block	
		Balance as at 1st April, 2022	Additions	Disposals	Balance as at 31st March, 2023	Balance as at 1st April, 2022	Depreciation / amortisation expense for the year	Disposals	Balance as at 31st March, 2023	Balance as at 31st March, 2023	Balance as at 31st March, 2022
Tangible Assets - (A)											
Office Equipments	15%	34,29,031	-	-	34,29,031	21,81,966	1,87,060	-	23,69,026	10,60,005	12,47,065
Computer & Printer	40%	30,73,297	-	-	30,73,297	27,65,613	1,23,074	-	28,88,687	1,84,610	3,07,684
Furniture & Fixturers	10%	37,85,300	-	-	37,85,300	25,75,305	1,20,999	-	26,96,304	10,88,996	12,09,995
Motor Car	15%	21,72,737	-	-	21,72,737	12,33,096	1,40,946	-	13,74,042	7,98,695	9,39,641
Library Book	10%	1,02,055	-	-	1,02,055	86,488	1,557	-	88,045	14,010	15,567
Total - (A)		**1,25,62,420**	**-**	**-**	**1,25,62,420**	**88,42,468**	**5,73,636**	**-**	**94,16,104**	**31,46,316**	**37,19,952**
Intangible Assets - (B)											
Software	25%	23,69,821	-	-	23,69,821	17,68,904	1,50,229	-	19,19,133	4,50,688	6,00,917
Total - (B)		**23,69,821**	**-**	**-**	**23,69,821**	**17,68,904**	**1,50,229**	**-**	**19,19,133**	**4,50,688**	**6,00,917**
Total - (A+B)		**1,49,32,241**	**-**	**-**	**1,49,32,241**	**1,06,11,372**	**7,23,865**	**-**	**1,13,35,237**	**35,97,004**	**43,20,869**

R. D. PANDEY & ASSOCIATES Chartered Accountants M No 138439

MAHARASHTRA STATE COMMISSION FOR WOMEN
Notes forming part of the financial statements

Note 5 : Cash and Cash Equivalents

(Amount in Rupees)

Particulars	Sub Schedule	As at March 31, 2023	As at March 31, 2022
Cash Balances			
Cash in Hand		3,305	10,100
Bank Balances			
Bank of Maharashtra - Grant Account		2,36,807	1,92,744
Bank of Maharashtra - Tax Account		2,36,265	62,603
Canara Bank - Saving Account		6,10,154	4,77,551
	Total	10,86,531	7,42,998

Note 6 : Deposits with External Agencies

(Amount in Rupees)

Particulars	Sub Schedule	As at March 31, 2023	As at March 31, 2022
Electricity Deposit		21,730	21,730
Telephone Deposit		1,13,000	1,13,000
Security Deposits Paid		50,000	-
	Total	1,84,730	1,34,730

Note 7 : Loans and Advances

(Amount in Rupees)

Particulars	Sub Schedule	As at March 31, 2023	As at March 31, 2022
Advances to Staff	7.1	42,88,014	14,91,903
Advance to Public Works Department	7.2	27,29,609	61,97,112
Prepaid Expenses	7.3	1,54,597	1,31,620
Other Advances	7.4	47,923	47,923
	Total	72,20,143	78,68,558

7.1 Advances to Staff includes Rs. 36,96,900/- as Employee's Contribution receivable from employees towards DCPS Scheme.

Note 8 : Current Liabilities

(Amount in Rupees)

Particulars	Sub Schedule	As at March 31, 2023	As at March 31, 2022
Sundry Creditors	8.1	53,541	496
Payable to Public Works Department	8.2	4,10,404	4,10,404
Salary Deductions Payable to respective authorities	8.3	76,09,952	52,36,791
Statutory Dues	8.4	3,65,565	1,56,201
Security Deposits Received	8.5	30,164	11,500
Others Payable	8.6	-	2,43,981
	Total	84,69,626	60,59,373

Note 9 : Provisions

(Amount in Rupees)

Particulars	Sub Schedule	As at March 31, 2023	As at March 31, 2022
Provision for Expenses	9.1	15,07,19,754	11,15,45,369
Programme Expenses Payable	9.2	23,12,300	23,12,300
	Total	15,30,32,054	11,38,57,669

R.D PANDEY & ASSOCIATES M. No 148439 Chartered Accountants

MAHARASHTRA STATE COMMISSION FOR WOMEN
Notes forming part of the financial statements

Note 7.1 : Advances to Staff

(Amount in Rupees)

Particulars	As at March 31, 2023	As at March 31, 2022
Housing Loan to S S Agrekar	11,26,209	13,82,903
Advance to Staff	11,000	16,500
DCPS - Employees Contribution Receivable	30,80,805	-
Festival Advance	70,000	92,500
Total	**42,88,014**	**14,91,903**

Note 7.2 : Advance to Public Works Department

(Amount in Rupees)

Particulars	As at March 31, 2023	As at March 31, 2022
Advance to Public Works Department	4,16,550	4,16,550
Advance to Executive Engineer, PWD Mulund	1,12,398	1,12,398
Advance to Executive Engineer, PWD	8,54,881	10,91,817
Advance to Executive Engineer, PWD Electrical Navi Mumbai	6,16,918	5,76,347
Advance to Executive Engineer, PWD Navi Mumbai	7,28,862	40,00,000
Total	**27,29,609**	**61,97,112**

Note 7.3 : Prepaid Expenses

(Amount in Rupees)

Particulars	As at March 31, 2023	As at March 31, 2022
Car Insurance - CP	9,871	10,572
Car Insurance - MS	4,135	4,907
Website Maintenance Expenses	1,40,591	1,16,141
Total	**1,54,597**	**1,31,620**

Note 7.4 : Other Advances

(Amount in Rupees)

Particulars	As at March 31, 2023	As at March 31, 2022
Receivable from U H Kadrekar	46,923	46,923
Excess Payment to RBI - Scrap Amount	1,000	1,000
Total	**47,923**	**47,923**

R. O PANDEY & ASSOCIATES
M. No 148439
Chartered Accountants

Note 8.1 : Sundry Creditors

(Amount in Rupees)

Particulars	Sub Schedule	As at March 31, 2023	As at March 31, 2022
Paramount Vision Pvt Ltd		16,915	-
Compeer Interactive Systems Pvt Ltd		497	496
Archi Enterprises		4	-
Heramb Kulkarni		7,560	-
Sheetal Pest Control		9,065	-
In House MSCW		19,500	
Total		**53,541**	**496**

Note 8.2 : Payable to Public Works Department

(Amount in Rupees)

Particulars	Sub Schedule	As at March 31, 2023	As at March 31, 2022
Payable to Public Works Department - Repairs Work		2,49,404	2,49,404
Payable to Public Works Department - Electrical Installations		1,61,000	1,61,000
Total		**4,10,404**	**4,10,404**

R. O PANDEY & ASSOCIATES
M No 148439
Chartered Accountants

Note 8.3 : Salary Deductions payable to Respective Authorities

(Amount in Rupees)

Particulars	Sub Schedule	As at March 31, 2023	As at March 31, 2022
DCPS - Employees Contribution Payable - Deputation		20,548	-
DCPS - Employer's Contribution Payable - Deputation		28,769	-
DCPS - Employees Contribution Payable - Employees		67,77,705	45,17,937
GIS Contribution Payable - Deputation		5,040	6,600
GIS Contribution Payable - Employees		1,440	-
Accident Insurance Scheme		-	6,018
Saving Deduction - Class III Employees		30,000	94,650
Saving Deduction - Class IV Employees		6,22,154	4,77,551
HBA Deduction Payable		29,412	45,037
HRSC Deduction Payable		10,735	3,500
LIC Premium Payable		38,616	36,359
Revenue Stamp Payable		30	33
Bank Loan Recovery		45,503	49,106
	Total	**76,09,952**	**52,36,791**

Note 8.4 : Statutory Dues Payable

(Amount in Rupees)

Particulars	Sub Schedule	As at March 31, 2023	As at March 31, 2022
Income Tax TDS Payable		3,38,312	1,39,729
GST TDS Payable		21,653	9,872
Profession Tax Payable		5,600	6,600
	Total	**3,65,565**	**1,56,201**

Note 8.5 : Security Deposits Received

(Amount in Rupees)

Particulars	Sub Schedule	As at March 31, 2023	As at March 31, 2022
Compeer Interactive Systems Pvt Ltd		1,500	1,500
P Sharma and Associates		10,000	10,000
Helpline Bharati		8,664	-
Shree IT Solutions		10,000	-
	Total	**30,164**	**11,500**

Note 8.6 : Others Payable

(Amount in Rupees)

Particulars	Sub Schedule	As at March 31, 2023	As at March 31, 2022
Provision for Interest Refundable to Government		-	2,43,981
Other Income Payable to Government		-	-
	Total	-	**2,43,981**

R.O PANDEY & ASSOCIATES Chartered Accountants M.No 148439

Note 9.1 : Provision for Expenses

(Amount in Rupees)

Particulars	Sub Schedule	As at March 31, 2023	As at March 31, 2022
Salary to Staff Payable		12,42,445	17,30,880
Rent Payable		14,85,70,019	10,89,33,957
Provision for Outsourcing Salary		1,84,754	2,03,451
Telephone Expenses Payable		15,639	17,431
Electricity Charges Payable		26,590	-
Accounting Charges Payable		2,86,200	2,73,600
Provision for Helpline Charges		23,600	-
Provision for Housekeeping Expenses		28,172	12,000
Statutory Audit Fees Payable		1,93,235	2,00,000
Inetmat Audit Fees Payable		1,41,600	1,28,030
Tax Compliance Fees Payable		6,000	46,020
Newspapers Expenses Payable		1,500	-
Total		**15,07,19,754**	**11,15,45,369**

9.1.1 During the Financial Year 2022-2023, the 'Commission' has accounted Rent Payable to MHADA as per the Demand Letter received from MHADA. The 'Commission' has contested the demand with appropriate authorities. However, the provision for Rent Payable has been made in the accounts on prudence basis.

Note 9.2 : Programme Expenses Payable

(Amount in Rupees)

Particulars	Sub Schedule	As at March 31, 2023	As at March 31, 2022
Sakar Research - NRI - October 2018		2,72,000	2,72,000
National Conference - Transgender Persons - 06-11-2019		50,000	50,000
Snehalaya Helpline Programme - 01-02-2019 to 31-01-2020		3,57,800	3,57,800
Research - 2019-2020		16,32,500	16,32,500
Total		**23,12,300**	**23,12,300**

R. O. PANDEY & ASSOCIATES
Chartered Accountants
M No 148439

MAHARASHTRA STATE COMMISSION FOR WOMEN
Notes forming part of the financial statements

Note 10 : Grants Received

(Amount in Rupees)

Particulars	Sub Schedule	For the year ended March 31, 2023	For the year ended March 31, 2022
Salary Grant Received		2,14,27,871	2,03,47,475
Non Salary Grant Received		1,48,65,129	1,09,58,855
Total		**3,62,93,000**	**3,13,06,330**

10.1 The Commission receives Grant-in-Aid from State Government of Maharashtra in the form of Salary and Non Salary Grant. The same is accounted on accrual basis.

10.2 Revenue Grants are recognised as income to the extent of expenditure incurred for fulfillment of objective for the prupose for which the same are received.

Note 11 : Other Income

(Amount in Rupees)

Particulars	Sub Schedule	For the year ended March 31, 2023	For the year ended March 31, 2022
Interest on Saving Bank		4,48,675	8,22,987
Interest on Staff Housing Loan		96,250	59,375
Provision for Expenses Written Back		1,06,765	16,437
Total		**6,51,690**	**8,98,799**

11.1 Interest on Saving Bank Accounts is accounted as and when the same is credited by bank.

11.2 Interest on Staff Housing Loan Staff is accounted on the basis of Interest Rate as applicable as per Government Resolution No. HBA/Interest Rate/1015/PK-22/2015 Dated 01-02-2018.

11.3 During the financial year 2021-2022, the Commision had written back excess provision for Retirement Benefits made during the previous financial years.

Note 12 : Employee Benefits Expenses

(Amount in Rupees)

Particulars	Sub Schedule	For the year ended March 31, 2023	For the year ended March 31, 2022
Salaries, Wages and Allowances to Staff	12.1	2,06,51,472	1,96,47,664
Allowances to Member Secretary	12.2	78,906	88,000
Honorarium to CP, Members and Others		2,53,500	47,611
Medical Expenses		-	4,800
Employer's Contribution to DCPS		9,63,864	5,59,400
Total		**2,19,47,742**	**2,03,47,475**

12.1 The Commission has submitted a proposal to 'Women and Child Welfare Department', Government of Maharashtra regarding approval of applicability of long term pensionary benefits to its employees.

12.2 Employee's Contribution towards 'New Pension Scheme' (NPS) is not deducted by the Commission from salary of respective employees (1 PRO, 3 Counsellors, 1 Clerk and 1 Group D employees). The Commission has submitted a proposal to 'Women and Child Welfare Department', Government of Maharashtra regarding approval of applicability of New Pension Scheme benefits to its employees.

R. D. PANDEY & ASSOCIATES Chartered Accountants 148439

Note 13 : Administrative Expenses

(Amount in Rupees)

Particulars	Sub Schedule	For the year ended March 31, 2023	For the year ended March 31, 2022
Rent Rates and Taxes		1,42,23,540	1,42,23,540
Electricity Charges		2,20,752	1,67,111
Telephone and Mobile Expenses		1,67,501	1,56,316
Refreshment Expenses	13.1	19,096	11,586
Printing and Stationery		22,89,591	17,20,253
Printing of Annual Reports		9,063	63,558
Meeting Expenses and Allowances		15,665	57,798
Vehicle Hire Charges		-	1,37,460
Uniform Expenses		-	-
Travelling and Conveyance	13.2	11,32,384	1,55,606
Vehicle Fuel and Insurance	13.3	3,01,175	3,34,617
Repairs and Maintenance		20,84,868	11,80,695
Website Maintenance Expenses		1,53,919	1,59,062
Postage and Telegram		1,49,010	88,612
Internal Audit Fees		70,800	70,800
Statutory Audit Fees		1,00,000	2,56,031
Washing and Cleaning Expenses		1,980	10,370
Housekeeping Expenses		2,65,837	1,43,613
Kiosk Display Expenses		1,59,300	-
Newspapers and Periodicles		13,309	-
Office Expenses		69,935	1,16,896
Bank Charges		7,447	17,888
Outsourcing Expenses		21,17,650	22,14,920
Salary and Wages to Temporary Driver		-	99,581
ETDS, Interest and Penalty Charges		-	-
Accounting Charges		1,41,600	1,41,600
Pest Control Expenses		28,320	18,500
Public Hearing Expenses		-	14,750
Guest House Expenses		-	8,600
Professional Fees		72,000	3,04,440
Office Renovation Expenses		47,38,347	-
Miscellaneous Expenses		4,454	-
Lodging and Boarding Expenses		21,585	-
Helpline Charges		2,09,567	1,37,663
Loading and Unloading Charges		-	7,300
Amounts Refunded to Government			
Interest on Saving Bank Refunded		4,48,675	8,22,987
	Total	**2,92,37,370**	**2,28,42,152**

Note 14 : Programme Expenses

(Amount in Rupees)

Particulars	Sub Schedule	For the year ended March 31, 2023	For the year ended March 31, 2022
Women Digital Literacy Programme		-	3,20,496
Adishakti Abhiyaan		-	3,54,225
Jan Sunavani - Jalgaon		-	69,887
Jan Sunavani - Gadchiroli		-	29,952
Jan Sunavani - Sangli, Satara, Kolhapur		-	41,023
Jansunavani - Ahmednagar		39,808	-
Jansunavani - Aurangabad		32,462	-
Jansunavani - Beed		35,393	-
Jansunavani - Dhule		41,157	-
Jansunavani - Jalna		30,000	-
Jansunavani - Osmanabad		37,395	-
Jansunavani - Palghar		41,543	-
Jansunavani - Parbhani		38,708	-
Jansunavani - Pune		72,393	-
Jansunavani - Raigad		28,509	-
Jansunavani - Solapur		45,303	-
Office Establishment Anniversary		-	-
Savitri Phule Jayanti Programme		17,885	2,400
Vardhapan Din Programme		4,92,920	3,12,170
Covid Women Warriors the Real Heroes Discussion		-	-
Research and Workshop - MSCW		2,967	6,208
International Women's Day Programme		7,47,025	2,95,250
Anti Human Trafficking Programme		37,270	-
Digital Stree Shakti Programme		95,000	-
Legal Aid Clinic		3,67,935	-
National Nutrition Day Programme - Raigad		18,890	-
Pandharpur Wari Programme		13,689	-
Seminar on Womens Human Rights		85,568	-
Other Programmes		2,44,595	17,830
	Total	**25,66,415**	**14,49,441**

Note 15 : Depreciation on Fixed Assets

(Amount in Rupees)

Particulars	Sub Schedule	For the year ended March 31, 2023	For the year ended March 31, 2022
Depreciation on Tangible Assets		5,73,636	7,27,186
Depreciation on Intangible Assets		1,50,229	2,00,305
	Total	**7,23,865**	**9,27,491**

Note 16 : Prior Period Expenses

(Amount in Rupees)

Particulars	Sub Schedule	For the year ended March 31, 2023	For the year ended March 31, 2022
Prior Period Expenses			
Statutory Audit Fees for FY 2020-2021		-	1,00,000
Rent Payable to MHADA		2,64,04,862	-
Women's Day Programme Expenses - Prior Period		29,765	
	Sub Total	**2,64,34,627**	**1,00,000**
Less : Prior Period Income			
DCPS - Employees Contribution Receivable		13,84,183	-
Others		17,760	-
	Sub Total	**14,01,943**	**-**
Net Prior Period Expenses		**2,50,32,684**	**1,00,000**
	Total	**2,50,32,684**	**1,00,000**

R.O PANDEY & ASSOCIATES Chartered Accountants M No 148439

MAHARASHTRA STATE COMMISSION FOR WOMEN
Notes forming part of the financial statements

Note 12.1 : Salaries Wages and Allowances to Staff

(Amount in Rupees)

Particulars	Sub Schedule	For the year ended March 31, 2023	For the year ended March 31, 2022
Salary to Staff		2,05,47,270	1,94,13,805
DA Difference		-	81
Additional Charge		-	1,774
Overtime Allowance		9,300	59,620
Arrears Difference		-	62,529
Leave Travel Concession		11,034	-
7th Pay Arrears Difference of Retired Employees		83,868	1,09,855
Total		**2,06,51,472**	**1,96,47,664**

Note 12.2 : Allowances to Member Secretary

(Amount in Rupees)

Particulars	Sub Schedule	For the year ended March 31, 2023	For the year ended March 31, 2022
Newspapers Allowance		5,380	6,000
Telephone Allowance		44,833	50,000
Peon Allowance		28,693	32,000
Total		**78,906**	**88,000**

Note 13.1 : Refreshment Expenses

(Amount in Rupees)

Particulars	Sub Schedule	For the year ended March 31, 2023	For the year ended March 31, 2022
Refreshment Expenses - CP		17,101	7,578
Refreshment Expenses - MS		1,995	4,008
Total		**19,096**	**11,586**

Note 13.2 : Travelling and Conveyance

(Amount in Rupees)

Particulars	Sub Schedule	For the year ended March 31, 2023	For the year ended March 31, 2022
Travelling Expenses - Members		845	16,866
Travelling Expenses		10,36,998	1,00,088
Local Conveyance		94,541	38,652
Total		**11,32,384**	**1,55,606**

R. O PANDEY & ASSOCIATES Chartered Accountants

Note 13.3 : Vehicle Fuel and Insurance

(Amount in Rupees)

Particulars	Sub Schedule	For the year ended March 31, 2023	For the year ended March 31, 2022
Insurance of Vehicle - CP Vehicle		30,067	30,780
Insurance of Vehicle - MS Vehicle		11,344	9,516
Petrol and Fuel		2,44,999	2,73,545
Repairs and Maintenance - CP Vehicle		11,980	19,726
Repairs and Maintenance - MS Vehicle		2,785	1,050
	Total	**3,01,175**	**3,34,617**

MAHARASHTRA STATE COMMISSION FOR WOMEN

Note 17 : Statement of Utilisation of Grants

(Amount in Rupees)

Sr. No.	Paticulars	Salary Grant	Other Than Salary Grant	Total
1	**Opening Balance of Unutilised Grant**	-	-	-
2	Grants Received during the year	3,05,56,000	2,22,77,000	**5,28,33,000**
3	Interest Income	4,48,675	-	**4,48,675**
4	**Total Grants Available (1+2+3)**	**3,10,04,675**	**2,22,77,000**	**5,32,81,675**
5	**Expenses out of Salary Grants**			
	Employee Benefit Expenses	2,14,27,871	-	**2,14,27,871**
	Other Than Salary Expenses (Limited to Grant Available)		1,48,65,129	**1,48,65,129**
6	**Unutilised Grant Refundable (4-5)**	**95,76,804**	**74,11,871**	**1,69,88,675**
7	**Unutilised Grant Refunded to Government**	**91,28,129**	**74,11,871**	**1,65,40,000**
8	**Interest on Grant Refunded to Government**	**4,48,675**	-	**4,48,675**

R. O. PANDEY & ASSOCIATES
M No 148139
Chartered Accountants

MAHARASHTRA STATE COMMISSION FOR WOMEN

Notes forming part of the Financial Statements

Note 18 : Contingent liabilities

Contingent Liabilities are disclosed in respect of possible obligation that arise from past events, whose existence would be confirmed by the occurrence or non-occurrence of one or more uncertain future events not wholly within the control of the entity.

(Amount in Rupees)

Particulars	March 31, 2023	March 31, 2022
Contingent liabilities		
Liability towards Digital Literacy Workshop	11,56,311.00	11,56,311.00
Digital Workshop	77,58,073.00	77,58,073.00
Prajwala Programme	2,96,760.00	2,96,760.00

Note 19 : Reclassification / Regrouping of Items

The previous years figures have been reclassified /regrouped wherever necessary.

As per our Report of even date
For R O Pandey & Associates
Chartered Accountants
FRN : 134455W

R O PANDEY & ASSOCIATES Chartered Accountants M No 148439

CA R O Pandey
Proprietor
M. No. : 148439
Place: Mumbai
Date : January 29, 2024

For and on behalf of
Maharashtra State Commission for Women

Member Secretary **Accounts Officer**

गोपनीय
CONFIDENTIAL

SUPREME AUDIT INSTITUTION OF INDIA
लोकहितार्थ सत्यनिष्ठा
Dedicated to Truth in Public Interest

भारतीय लेखापरीक्षा और लेखा विभाग
INDIAN AUDIT AND ACCOUNTS DEPARTMENT
प्रधान महालेखाकार (लेखापरीक्षा) - I का कार्यालय
OFFICE OF THE PRINCIPAL ACCOUNTANT GENERAL (AUDIT)-I,
प्रतिष्ठा भवन, 101, महर्षी कर्वे मार्ग, मुंबई - 400 020
PRATISHTHA BHAVAN, 101, MAHARSHI KARVE MARG, MUMBAI - 400 020

सत्यमेव जयते

क्र./ No. दिनांक/ Date :

गोपनीय पत्र संख्या/ एस.ए.आर./ म.रा.म.आ./2022-23/

सेवा मे,

सचिव,
महिला व बाल विकास विभाग,
महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय,
मुंबई 400 032.

विषय : महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग, मुंबई के वर्ष 2022-23 के लेखाओं की पृथक लेखापरीक्षा प्रतिवेदन।

महोदय ,

महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग, मुंबई के वर्ष 2022-23 के लेखाओं की सत्यापित प्रति के साथ पृथक लेखापरीक्षा प्रतिवेदन इस पत्र के साथ प्रेषित है। महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग, मुंबई अधिनियम के धारा 19 के अंतर्गत वार्षिक लेखा के साथ पृथक लेखापरीक्षा प्रतिवेदन विधान सभा के पटल पर रखना आवशयक है। कृपया, इस कार्यालय को, विधान सभा मे लेखाओं और पृथक लेखापरीक्षा प्रतिवेदन के प्रस्तुत करने की तिथि सूचित करते हुए, विधान सभा मे प्रस्तुत की गई दस्तावेजों की पांच प्रतियां प्रेषित करने की व्यवस्था की जाए।

कृपया उपरोक्त दस्तावेजों की प्राप्ति की पावती भेजी जाए ।

भवदीय,

(सी. एम. साने)
प्रधान महालेखाकार

Telephone : 2219 0549 / 2219 0566 | E-mail : agauMaharashtra1@cag.gov.in

गोपनीय
CONFIDENTIAL

Separate Audit Report of the Comptroller & Auditor General of India on the Accounts of Maharashtra State Commission for Women, Mumbai for the year ended 31 March 2023

We have audited the attached Balance Sheet of Maharashtra State Commission for Women, Mumbai (Commission) as at 31 March 2023, Income & Expenditure Account and Receipt and Payment Account for the year ended on that date under Section 19(3) of the Comptroller & Auditor General's (Duties, Powers & Conditions of Service) Act, 1971 read with Section 17(2) of the Maharashtra State Commission for Women, Act, 1993. The audit of the Commission has been entrusted till the Commission is in existence. These Financial Statements are the responsibility of the Commission's Management. Our responsibility is to express an opinion on these Financial Statements based on our audit.

2. This Separate Audit Report contains the comments of the Comptroller & Auditor General of India (CAG) on the accounting treatment only with regard to classification, conformity with the best accounting practices, accounting standards and disclosure norms, *etc.* Audit observations on financial transactions with regard to compliance with the Law, Rules & Regulations (Propriety and Regularity) and efficiency-cum-performance aspects, *etc.* if any are reported through Inspection Reports/CAG's Audit Reports separately.

3. We have conducted our audit in accordance with auditing standards generally accepted in India. These standards require that we plan and perform the audit to obtain reasonable assurance about whether the Financial Statements are free from material mis-statements. Audit includes, examining on a test check basis, evidences supporting the amounts and disclosure in the Financial Statements. Audit also includes assessing the accounting principles used and significant estimates made by management, as well as evaluating the overall presentation of Financial Statements. We believe that our audit provides reasonable basis for our opinion.

4. Based on our audit, we report that:

4.1 We have obtained all the information and explanations, which to the best of our knowledge and belief were necessary for the purpose of our audit.

4.2 As provided in Section 17(1) of the Maharashtra State Commission for Women Act, 1993, the Commission is required to prepare an Annual Statement of Accounts in such form as may be prescribed by the State Government. However, the formats of

गोपनीय
CONFIDENTIAL

accounts are not yet prescribed by the Government. The Commission has prepared Balance Sheet, Income & Expenditure Account and Receipt & Payment Account for the year ended 31 March 2023. The Annual Accounts for the year 2022-23 have been approved by the Commission in its meeting held on 14 February 2024.

4.3 In our opinion, proper books of accounts and other relevant records have been maintained by the Commission in so far as it appears from our examination of such books.

We further report that:

5. Balance Sheet

5.1 Current Liabilities and Provision: ₹ 16.15 crore

5.1.1 Provisions (Note No.9): ₹ 15.30 crore

The above did not include the provision towards leave encashment of serving employees amounting to ₹ 88.92 lakh. As per the significant accounting policy the Commission's Annual Accounts were maintained on accrual basis. Non-provision for liability resulted in understatement of Liabilities and Deficit by ₹ 88.92 lakh.

6. Grants-in-Aid

Out of grants of ₹ 528.33 lakh received during the year (including opening balance -Nil-) the Commission utilized ₹ 528.33 lakh (including surrendered grants of ₹ 165.40 lakh) leaving a balance of –Nil- as on 31 March 2023.

7. Effect of Audit Comments on Accounts

The net impact of the comments given in the preceding paragraphs is Liabilities and Deficit were understated by ₹ 88.92 lakh.

8. Subject to our observations in the preceding paragraphs, we report that the Balance Sheet, Income and Expenditure Account and Receipt and Payment Account dealt with by this report are in agreement with the books of accounts.

9. In our opinion and to the best of our information and according to the explanations given to us, the said Financial Statements read together with the Accounting Policies and Notes on Accounts, and subject to the significant matters stated above and other matters mentioned in Annexure to this Audit Report, give a true and fair view in conformity with accounting principles generally accepted in India.

गोपनीय
CONFIDENTIAL

In so far as it relates to the Balance Sheet, of the state of affairs of the Maharashtra State Commission for Women, Mumbai as at 31 March 2023 and

In so far as it relates to Income & Expenditure Account of the Deficit for the year ended on that date.

For and on behalf of the CAG of India

(C.M.Sane)
Principal Accountant General (Audit)-I Maharashtra

Place: Mumbai
Dated : 06/11/2024

गोपनीय
CONFIDENTIAL

Annexure

1. Physical Verification of Fixed Assets

Physical verification of Assets was not carried by the Commission during the year 2022-23.

2. Adequacy of internal control system and internal audit

The internal audit of the Accounts was conducted by the Chartered Accountant upto 2022-23.

Non-existence of proper mechanism for physical verification of dead stock, surprise verification of cash *etc.* indicated the need to strengthen internal control mechanism prevalent in the organization.

3. Regularity in payment of statutory dues

No statutory dues like TDS payable, GST TDS payable, Professional tax payable were pending over six months as on 31 March 2023.

Sr. Audit Officer/SAR.

गोपनीय
CONFIDENTIAL

Effects of Audit Comments on Accounts

Liabilities

Understatement

Para	(₹ in lakh)
5.1.1	88.92
Total	**88.92**

Liabilities are understated by ₹ 88.92 lakh

Income & Expenditure Account

Deficit

Understatement

Para	(₹ in lakh)
5.1.1	88.92
Total	**88.92**

Deficit are understated by ₹ 88.92 lakh

Sr.Audit Officer /SAR.